tíz-tizennégy ezer forint az áruk.

Vörös István ért a gyerekek nyelvén. De ültetett már ő bogarat ötven éven felüli emberek fülébe is, akik meglett férfiként kezdtek hozzá a modellezéshez. Klubtitkár, igyekszik minél több tagot, modellezőt toborozni. Ő maga 1947-től építi a kisebb-nagyobb, vitorlázó és motoros gépeket. Huszonöt éven keresztül nyomdászként dolgozott, ezután lett a modellezők függetlenített, tehát főállású titkára.

— *Viktor, a kisebbik fiam, tizenöt éves* — meséli. — *Az édesanyjánál él, de mi jóval többet találkozunk, mint az ilyen helyzetben levő apák és gyermekeik általában. Nem is olyan rég például közösen építettünk egy repülő varázsszőnyeget. Hungarocell az alapanyaga, belsőégésű motort szereltünk rá, a hátsó vezérsíkot pedig úgy képeztük ki, hogy egy ülő törököt ábrázol. Az egyik ötlet az enyém volt, a másik Viktoré, így készült a varázsszőnyeg. A versenyeken is együtt vagyunk, ő az én „szerelőm". A gépek, motorok tisztítása nagyon nehéz feladat, ezt mind ő vállalta magára. Sok elképzelésünk van, hétközben megbeszéljük. Aztán szombaton vagy vasárnap nekiülünk, hozzáfogunk valamelyik terv megvalósításához. Régebben rendszeresen lejárt a klubba, de most Cegléden tanul az Állategészségügyi Szakközépiskolában. Nincs mindig ideje eljönni. Persze sajnálja, mert egyszer, még a varázsszőnyeg építése közben mondta: te apu, olyan jó itt a hangulat, családias a légkör, mintha mindannyian egy mesebeli varázsszőnyegen ülnénk.*

Sinkovics Ferenc
Fotó: Wagner Margit

Repülni a varázsszőnyeg is tud, s hogy miként, azt magyarázza Vörös István alezredes, a BRG MHSZ-klubjának vezetője

IRIGYELTÜK A MADARAKAT

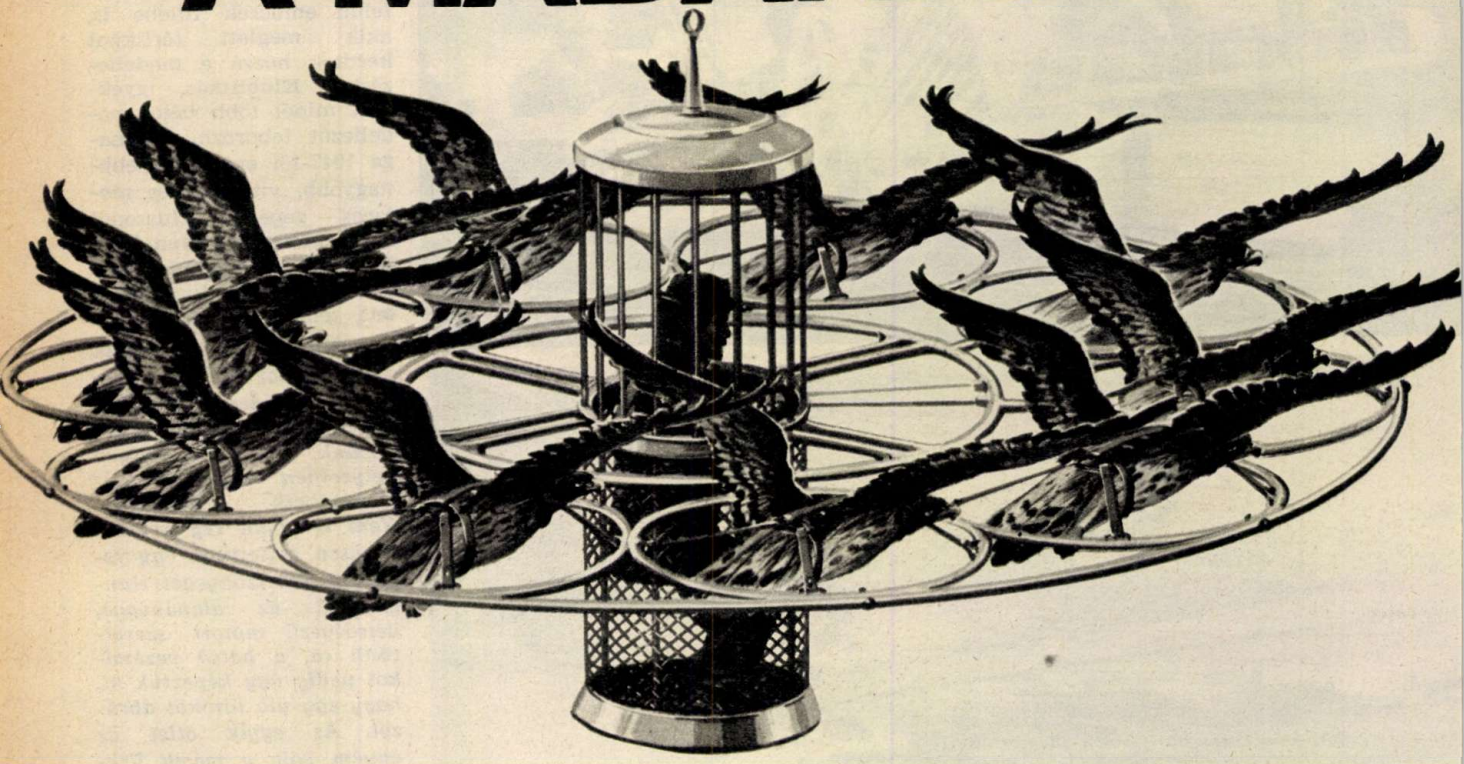

Az emberiség történelmének egyik legnagyobb jelentőségű lépése volt, amikor 1961. április 12-én Földünk első küldötte, Jurij Gagarin a világűrbe indult. Alig száznyolc perces utazása során több, mint háromszáz kilométeres magasságra emelkedve megkerülte a Földet, majd az utazás végén ejtőernyővel sikeresen leszállt.

Ma már természetesnek tűnik, hogy a fontosabb eseményekről a rádió és a televízió segítségével – műholdak útján – szinte azonnal értesülünk, történjenek azok a Föld bármely részén. Megszokottak a meteorológiai műholdak által sugárzott időjárási képek és az is, hogy az ásványi kincseket a világűrből készített felvételek alapján jóval kisebb költségráfordítással ott kutatják, ahol legnagyobb valószínűséggel rejtőznek. Napjainkban nagy pontossággal meghatározható a gabonafélék várható termésátlaga, felderíthetők pusztító betegségeik és így biztosítható a védekezés gyors megszervezése is. A világűrből készített felvételek segítségével ugyancsak figyelemmel kísérhetik – és kísérik is – környezetünk helyzetének alakulását, a szennyezés mértékét, ami a természetvédelem aktuális intézkedéseinek kidolgozásához nyújt pótolhatatlan segítséget. A korszerű híradás elképzelhetetlen a világűrben keringő állomások nélkül. Ezek segítségével tudták például a kontinensek közötti telefonbeszélgetések számát alig másfél évtized alatt néhány millióról több, mint százötvenmillióra növelni. Az űrből végzett mérések segítségével kaptunk pontos képet Földünkről és sikerült jelentős eredményeket elérni a Nap kutatásában. Sok százra sőt, ezerre tehető azoknak az anyagoknak, használati cikkeknek a száma, amit az űrhajózás adott és ad ma is az emberiségnek.

De hogyan kezdődött?

Legendák, mítoszok, írásos emlékek bizonyítják, hogy az emberek képzeletében már évezredekkel ezelőtt szárnyas istenek, héroszok születtek. Elődeinknek a fantáziája a magasban szárnyalt, de teste a fizikai törvények szabályainak engedelmeskedve nem tudott a magasba emelkedni. Az ember azonban irigykedve figyelte a repülő madarakat és szeretett volna szárnyakat szerkeszteni magának. Sok évezred telt el azonban addig, amíg először léggömbön megvalósult a régi álom: a repülés. A levegőnél nehezebb szerkezetekkel történő géprepülés azonban egészen fiatal tudomány, lényegében évszázadunkkal egyidős.

Az elmúlt században a repülés történetének volt egy érdekes periódusa, amikor az ember csapkodó szárnyakkal, fantasztikus izomerő-szerkezetekkel — a mai szemmel nézve valóban furcsa tákolmányokon — próbált a levegőbe emelkedni. Ezekből a régi emlékekből mutatunk be néhányat.

Étienne Marey (1830—1904) francia orvos és biológus kutatásai mellett élettani folyamatokat próbált meg grafikus úton ábrázolni, illetve állatok repülését a gépek nyelvére lefordítani. Mareyt a rovarok repülése is érdekelte. Ő a rovarok repülésének összetett mozgási folyamatait úgy szemléltette, hogy egy darázs szárnya hegyét aranyporral vonta be és a darazsat verőfényes időben fekete háttér előtt repítette fel. A múlt század végén Marey-nek egymás után láttak napvilágot könyvei az ember, az állatok mozgásáról, illetve a madarak repüléséről. Marey egyik találmánya, hogy a galamb szárnyainak és farktollainak mozgását igyekszik gépi úton kifejezni. Mareyt a repülés folyamata, technikája is érdekelte. Tanulmányait az akkori repülőgép tervezők igyekeztek hasznosítani.

Az elmúlt században a legtöbb repülni vágyó és ilyen szerkezetet tervező ember a madarak tollazatából indult ki. Ezt a törekvést mutatja az amerikai *Reuber Jasper Spalding* csapkodó szárnyas masinája, amely elég hűen utánoz-

A múlt században a repülni vágyó emberek a madarak tollazatát tekintették követendő példának

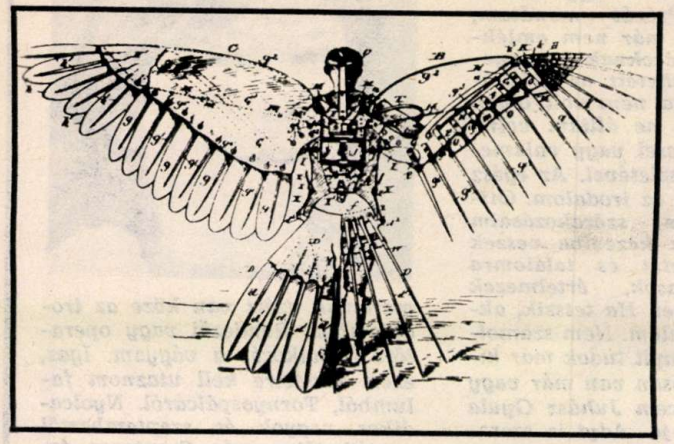

ta a madarak szárny és farktollazatát, csak éppen repülni nem lehetett segítségével. Kevés volt a fenntartó-, és a hajtóereje.

Delprat francia mérnök már madárszárnyak nélkül, forgó szárnyakkal szeretett volna a levegőbe emelkedni, a mai helikopterhez hasonlóan. A feje fölött tengelyen forgó légcsavart kerékpár-szerkezettel hajtotta meg. A légcsavar forgott is, de Delprat persze, nem tudott ezzel a primitív szerkezettel a levegőbe emelkedni.

A múlt század végén, 1889-ben az amerikai *J. P. Holmes* különös alkotmánnyal próbált sikertelenül repülni. Holmes-t, a zseniális *Leonardo da Vinci* inspirálta, neki is volt egy hasonló repülő szerkezete, amelyben a pilóta fekvő helyzetben foglalt helyet. Holmes gépét a feje fölé merevített tartószárny tartotta volna fenn és a lábaira szerelt farokszárny kormányozta volna. A pilóta kerékpár áttétellel, kézi meghajtással forgatta a gép orrán elhelyezett lapátokat. Ezek szolgáltatták — elméletben — a húzóerőt. Feltételes módban írunk, mert ezzel a géppel sem tudott repülni feltalálója.

Sir Georg Caley, a múlt századbeli angol repülőtervező az álmodozók históriájának külön fejezetét jelenti. Ő 1804-ben siklógépet készített, de volt annyira óvatos, hogy kocsisát ültette bele. Állítólag néhány métert repült a siklógéppel a merész vállalkozó. A kísérlet után azonban így szólt urához: *„Sir, bocsásson el szolgálatából, én kocsisnak szegődtem ide, nem repülőnek."* Caley nem csüggedt el, 1843-ban megalkotta a repülőgép és a helikopter kombinációját. *„Repülő kocsi"* volt ennek a gépnek a neve. A felemelkedést és a lebegést a négy forgó tárcsa biztosította volna, míg a meghajtóerőt, a propulziót a két faroklégcsavar. Ez a gép sem repült és nem is lehet pontosan tudni, milyen fokra jutott vele tervezője. Egy bizonyos, hogy a gazdag angol báró házi személyzete hónapokig nem tudott aludni a kopácsolástól. A gép hossza hat méter volt, a korongok átmérője egyenként három és fél méter.

Az utolsó „légi jármű" a múlt századbeli álmodozások korából a hat méter átmérőjű amerikai találmány; 1865-ből. *Vernei* fantázia szárnyal ezen a gépen, melynek pilótája egy központi kalitkában ül. A gépet tíz sasmadárnak kellett volna hajtania a levegőben, megfelelő hevederes befogás mellett. Arról nem szól a história, hogy az amerikai feltaláló maga is kipróbálta volna ezt a szerkezetet vagy a kocsisát küldte volna fel a levegőbe...

Endresz István

Delprot francia mérnök kerékpáros helikoptere

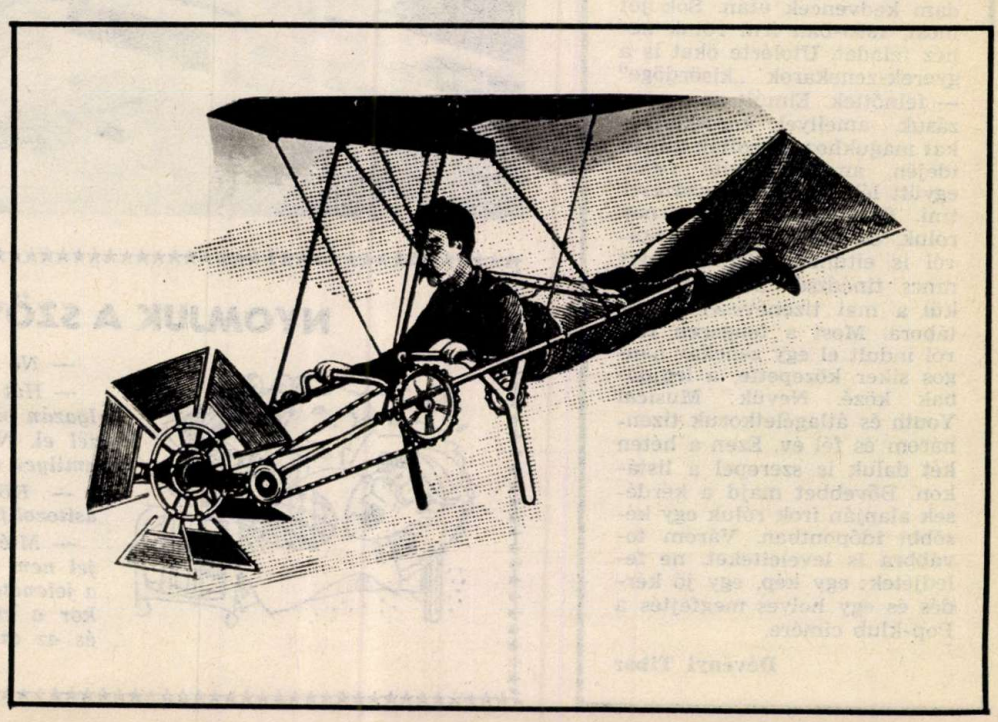

Holmes különös alkotmánya, roppant ötletes, de ezzel sem lehetett repülni a valóságban

ZSIBONGÓ

TÜSKE

A levél nem az első a szerkesztőségben. Nem is levél, egyetlen sor csupán, különböző szavak, de lényegük egy: a trágárság. Amit ma kaptunk – pontosabban: kapta Lehóczki Szilvia sajóhídvégi olvasónk –, annak még feladója is van: Zsólyomi Zsolt Apcról, a Rákóczi Ferenc utca 7-ből.

Azt mondják, az írás a lélek tükre. A levél meg gondolataink másolata. Lehetséges, Zsolt, hogy ilyen szegény lennél?

(Major)

POPSAROK

A helyes megfejtés a Teens együttes volt. Ebből az apropóból sokan érdeklődtek a hajdani kedvencek után. Sok jót most, 1983-ban írni róluk nehéz feladat. Utolérte őket is a gyerek-zenekarok „kisördöge" — felnőttek. Elmúlt az a vonzásuk, amellyel korosztályukat magukhoz láncolták annak idején, amikor szinte velük együtt lélegzett a sok százezer tini. Egyre kevesebbet írnak róluk, és még a listák tájékáról is eltűntek. Persze, azért nincs tinédzser zenekar nélkül a mai tizenévesek népes tábora. Most a tengeren túlról indult el egy zenekar hangos siker közepette, a legjobbak közé. Nevük: Musical Youth és átlagéletkoruk tizenhárom és fél év. Ezen a héten két daluk is szerepel a listákon. Bővebbet majd a kérdések alapján írok róluk egy későbbi időpontban. Várom továbbra is leveleiteket, ne feledjétek: egy kép, egy jó kérdés és egy helyes megfejtés a Pop-klub címére.

Dévényi Tibor

AZ ÉN PORTRÉM

„Negyedikes voltam, amikor először szerepeltem egy iskolai ünnepélyen. Prózát mondtam, hogy mit, arra már nem emlékszem. De a tanároknak és a gyerekeknek tetszhetett az előadásom, mert azóta nem volt olyan ünnepély, ahol ne álltam volna ki egy-egy verssel vagy valamelyik novella részletével. Az egész életemet kitölti az irodalom. Otthon a kedvenc szórakozásaim egyike, hogy a kezembe veszek egy verseskötetet és találomra felütve elolvasok, értelmezek benne egy verset. Ha tetszik, akkor meg is tanulom. Nem számoltam, hogy mennyit tudok már kívülről, de biztosan van már vagy ötven. Kedvencem Juhász Gyula „Tiszai csönd"-je. Adyt is szeretem, bár néha még érthetetlen számomra. Sokan feltételezték, hogy ezek után biztosan színész akarok lenni. Csudát! Persze, álmaimnak azért van köze az irodalomhoz. Rendezői vagy operatőri foglalkozás a vágyam. Igaz, ezért messzire kell utaznom falumból, Tornyospálcáról. Nyolcadikos vagyok és szeptembertől remélhetőleg már Szentesen fogok gimnáziumba járni, drámai tagozaton. Pócsik Nórának hívnak."

ASZTALOSMŰHELY

Üzemi körülmények között gyakorolhatják mesterségük fogásait a győri asztalostanulók. A Cardo Bútorgyár új tanműhelyét a legkorszerűbb gépekkel szerelték fel.

NYOMJUK A SZÖVEGET...

— Na...? Milyen volt a film?

— Hát nem neked való, az biztos. Igazán bölcsen tetted, hogy nem jöttél el. Napokig a frász kerülgetne, amilyen nyuszi vagy...

— Könnyen lehet... De miért ásítozol folyton?

— Miért, miért!... Mert egész éjjel nem tudtam aludni. Folyton azt a jelenetet láttam magam előtt, amikor a csónak beleborul a folyóba, és az ott nyüzsgő krokodilok...

AKI DUDÁS AKAR LENNI...

...annak nem kell pokolra menni. Elég, ha ellátogat a Borsod-Miskolci Múzeum kiállítótermébe, ahol a régi népi hangszerek között megtalálhatja a kecskedudát is.

SEGÍT A GÉP

Az elektroakusztikai berendezések a siketek iskolájában az oktatás mindennapos segítői. A gépek és a speciális órák a teljes emberi életre készítik fel az idejárókat.

PENGETÁNCOLTATÓK

Az öltözék még némi kívánnivalót hagy maga után, de az alapállás már olyan, amit egy igazi vívótól elvárhat az ember. Akik bemutatják: a Bp. Honvéd vívópalántái, mesterük: Berczelédi Tamás.

1 PERC ÚT AZ EXPRESS-SZEL

Kalauzunk: **Novák Rudolf**, az EXPRESS osztályvezető-helyettese:

— Ajánlatom: gondoljunk a nyárra! Igaz, a tanév utolsó „nagy menete" még hátravan. az előrelátók már tudják, mit is csinálnak majd a nyári vakációban. S aki még nem döntött, annak íme két ajánlat: Sopronba és Szegedre, ifjúsági napokra hívunk benneteket. Sopronban július 8—10-én, Szegeden július 29—30-án rendezik meg az immár hagyományos programot, amelyen gazdag kulturális műsorok várják a látogatókat. S a hangversenyek, diszkók, utcabálok, színházi előadások mellett arra is jut idő, hogy a résztvevők megismerkedjenek hazánk e két kiemelkedő értékű városának szépségeivel.

RAJZ-SZÜLETÉS

A rajz születésének pillanatát leste el fotósunk Budakeszin, az új művelődési otthonban, ahol sok egyéb között helyet kapott a rajzszakkör is.

ZSIBONGÓ

- VILÁGJÁRÁS KŐSZEGEN
- LÉZERFEGYVER – KI ELLEN?
- SZÓ SZERINT: HARCOS
- „FEHÉR KESZTYŰS" BŰNÖZŐK

VILÁGLÁTÓ

Világot jártunk Kőszegen. A Jurisich Múzeum alagsori előadótermében — az ott összegyűlt gyerekek kérdései nyomán — túléptünk nemcsak az ódon épület falán, hanem stílszerűen — hisz onnan csupán pár lépés a határ — átugrottunk a szomszéd országokba, aztán Európa távolabbi részeibe. De eljutottunk Afrikába, Észak- és Dél-Amerikába, sőt, Ázsiába is. Talán csak Ausztrália maradt ki valahogy az úticélok közül, legközelebb bizonyára arra is sor kerül.

Az egész út nem tartott tovább röpke két óránál, hiszen azok a gyerekek, akik március 15-én nem sajnálták délutánjukat, a Pajtás szerkesztősége és a Vas megyei Úttörőelnökség szervezésében megtartott Világlátó fórumon jóval többet tudhattak meg százhúsz perc alatt, mint amennyit kérdéseikre a Pajtás akár fél év alatt válaszolni tudott volna.

Amennyire hasznos volt — s a hangulatból ítélve úgy hisszük, az volt — a gyerekek számára rögtönzött kis világpolitikai fórum, legalább annyira szüksége volt a szerkesztőségnek arra, hogy közvetlen beszélgetés során ismerje meg azokat a nemzetközi politikával kapcsolatos kérdéseket, gondolatokat, amelyek korosztályotokat foglalkoztatják. Nem egyszerűen kérdés-felelet játék zajlott le Kőszegen. Beszélgettünk, s ez sokkal többet jelent. Bár — talán, hogy olajozottabban induljon az első ilyen jellegű rendezvény — eleinte gépelt — hadd ne mondjam, az idősebb nemzedék által sugallt, diktált — kérdések záporoztak felénk. De amint oldódott a hangulat, egyre biztosabban tudtuk, mi az, ami valóban érdekli a Pajtás olvasóit.

Időnk rövid volt, s így a válaszok is, de megígértük a kőszegi gyerekeknek, hogy ha maradt megválaszolatlan kérdés, arra a lap hasábjain feleletet kapnak. Várjuk az ő és valamennyiőtök leveleit. Addig pedig egy kis csokornyi válasz a legfrissebb kérdésekre.

Más-más megfogalmazásban ugyan, de túlnyomó többségében a levélírók ugyanarról, a napjainkban sajnos, nagyon is aktuális témáról kérdeznek. **Mi lesz a világméretű fegyverkezés következménye, kirobbanhat-e atomháború? Szabó Erzsébet, aki Tápiószőlősön, a Bicskei utcában lakik, Nyemcsók Éva, aki Szegedről, a Katona József utcából küldött nekünk levelet és Sárközi Szilárd a budapesti Hunyadvári útról és még sokan mások ezt tudakolják.**

Való igaz, hogy az emberiséget az általa felhalmozott hatalmas nukleáris fegyverzet miatt még soha nem fenyegette ennyire egy esetleges atomháború réme. Az Egyesült Államok — mely a nyugati világ legerősebb katonai hatalma — újabb és újabb kísérleteket tesz arra, hogy katonai fölénybe kerüljön a Szovjetunióval, illetőleg a szocialista országokkal

Gerillák, valahol Közép-Amerikában (fent). Kép egy NSZK-beli újságból: gyerekek maffiást játszanak

GERILLÁK ÉS RAKÉTÁK

Az igazi maffia újra gyilkol (balra). A háború fenyeget, de elkerülhető (fent)

Lakatos Adrienn, aki Budapesten a Rákóczi úton lakik, illetve Czakó Mária Tápióbicskéről az Ady Endre utcából egyaránt azt szeretné tudni, miért nem lehet leszámolni a máig is gyilkosságok sorát elkövető, rettegett maffiával.

A maffia az olasz dél szülötte. Szicíliából behálózta nem csupán egész Olaszországot, hanem Európát is, legjelentősebb szervezetei — az egykori olasz kivándorlók által létrehozott Cosa Nostrából kinőve — immáron az óceánon túl, az Egyesült Államokban találhatók. A maffia egykoron valóban véres akcióiról vált híressé, s általuk lett gazdaggá. Az előítéletektől terhes, a szigorú szokásjog körülményei közt élő délvidéken a maffia az emberek félelme és hallgatása mögé tudott és tud még ma is rejtőzni. A titoktartást legtöbbször lefizetéssel vásárolja meg, de gyakran egyszerűen megfélemlítik az embereket.

Manapság a véres leszámolások csupán a külsőségeket jelentik a szervezet titkos életében. Módszereikben egyre uralkodóbbak a tőzsdei manipulációk, a komputeres csalások és a megvesztegetések — egyszóval a „fehér kesztyűs" bűncselekmények. Miután pedig a szervezet sohasem jelenik meg nyílt ellenfélként, így a vele való leszámolás nem fegyverek és rendőralakulatok kérdése. A szemlélet, melyet a maffia képvisel, már annyira beleitta magát a kapitalista viszonyokba, hogy teljes eltűnését csupán gyökeres társadalmi változás hozhatja meg.

Nagy Csaba

szemben. Célja ezzel nem más, minthogy fegyverei árnyékában korlátlanul érvényesíthesse akaratát az egész világon.

Reagan amerikai elnök azt tervezi, hogy olyan fegyvereket telepít Európába, melyek alkalmasak nukleáris robbanótöltetek hordozására és elérhetik a Szovjetunió európai területét, valamennyi európai szocialista országot — így természetesen Magyarországot is.

Az amerikai kormányzat — néhány levélírónk erre is rákérdezett — még jó néhány rendkívül veszélyes fegyver telepítésével és kikísérletezésével foglalkozik. Ezek között szerepel az úgynevezett MX rakéta, valamint a lézerfegyver, melyet Washington egy általa elképzelt űrháborúban vetne be. Nem idegen bolygók ellenséges lakói, hanem saját bolygónk, a Föld lakói ellen.

A fegyverkezés óriási terheket ró valamennyi állam és nép vállára, s égetően szükséges gazdasági programok megvalósításától vonja el a pénzt. Mi hiszünk abban, hogy egy újabb világháború elkerülhető. Beláthatatlan következményei miatt kirobbantása egyenlő lenne az öngyilkossággal. Miután pedig az amerikai közvélemény és a nyugat-európai NATO országok lakosságának nagy része hasonló véleményen van, a szocialista országok mindent megtesznek azért, hogy ezek az erők összefogva megakadályozzanak egy újabb világégést.

Úgy tűnik, hogy még egy egyszerű szómagyarázat alkalmával sem kerülheti el az ember, hogy fegyverekről, háborúról írjon. Ki a gerilla? — kérdezi Nógrádi László Domaszékről.

E szóval ismét a világ egyik „forró pontjához" érkeztünk. Gerillának a mai szóhasználatban azokat a főleg latin-amerikai országokban harcoló hazafiakat nevezzük, akik az elnyomó, népirtó rendszerek elleni küzdelem végső, legkiélezettebb formáját, a fegyveres harcot választják. Nem katonák a szó legklasszikusabb értelmében, nem rendelkeznek a hadseregekben szokásos szervezeti felépítéssel, illetve fegyverzettel, s harcmodoruk is eltér a reguláris hadseregétől.

Legkézenfekvőbb példa erre a Salvadorban folyó polgárháború, amelyben gerillaként együtt harcolnak a gyári munkások, parasztok, értelmiségiek, sőt még a papok is. Egyetlen cél egyesítette őket egy táborba: az országot irányító elnyomók elűzése. Fegyvereiket a kormánycsapatok elleni rajtaütések során szerzik, s eleinte kisebb, most már egyre mozgékonyabb csapatokba szerveződve harcolnak. Az ötvenes évek közepén Fidel Castro és Che Guevara is gerillacsapattal kezdte a harcot, s a közép-amerikai Nicaraguában is egy győztes gerillaháborút követően űzték el a hazafias erők Somoza diktátort. A szó egyébként spanyol eredetű és szó szerinti fordításban harcost jelent.

Fót.

A hatvannégy holdas birtokon sok száz állami gondozott él. Lakói egymás között csak „gyeri"-nek hívják. A Gyermekváros nem régen ünnepelte huszonötödik születésnapját. Elindultunk felfedezni a Gyeri különös világát. A riportban szereplők nevét megváltoztattuk.

Az életutak, a történetek igazak.

Reggel hat óra.

A kollégiumból szakmunkástanulók sietnek reggelizni. Szótlanul indulnak az ebédlő felé. Fázósan húzzák össze kabátjukat a didergős szürkületben.

Ők a Gyermekváros legidősebb lakói. Tudják, hány lépés az út a kollégium, az ebédlő és a tanműhely között. Nekik minden hajnal egyforma, észre sem veszik az ébredező tavaszt. Gondolataikba mélyedve, egykedvűen baktatnak. Emlékeik egyre halványulnak. A család nem a múltat, inkább a jövőt jelenti számukra.

Kilencen kilenc felé

G. Jolán hosszú, barna hajú lány. Szabálytalan arcával, sötéten csillogó szemével szép jelenség. Nehéz elképzelni, hogy — mint mondja — „senkinek sem kellett".

— Nem emlékszem, mikor kerültem a „gyeribe". Hároméves lehettem talán. Anyámat ismerem: idegbeteg. Nem tartjuk a kapcsolatot. Öcsém is itt van: hozzá jár látogatni és félévenként Gábor is haza-hazajut. Egyszer nem jött vissza időre. Telefonáltak, anyám „bepörgött". Engem hívtak, hogy rögtön menjek a gyerekért, mert csavarog. Soha nem féltem még annyira. Rettegtem, képzelődtem. Anyámat láttam megbújni minden sarokban, késsel a kezében. Ismertem a játszóteret, ahová Gábor járt, most is ott volt. Sokat beszélgettem már az öcsémmel, de eredménytelenül. Apámról semmit sem tudok, de most már nem is érdekel. Régebben sokat gondoltam rá, elképzeltem: milyen lehet? Talán rá hasonlítok, mert anyámból semmit sem fedezek fel magamban. A család? ... Az én családom: a lányok, a fiúk, a nevelők.

A kicsik hétre járnak reggelizni.

Az ügyeletesek előre kirakják az asztalokra az egyen-műanyagpoharakat.

A lányok és a fiúk külön érkeznek, így is esznek. Felszabadultabbak, vidámabbak, mint idősebb társaik. Az ajtó előtt kettesével sorakoznak. Ez még a nyolcadikosoknak is kötelező. Nem morgolódnak a formaság miatt: így van ez rendjén, amióta az eszüket tudják.

— Én már bejártam a fél országot — mondja keserű cinizmussal V. Zsuzsanna. *— Az intézetekre gondolok. Kilencen voltunk testvérek, kilencfelé szórtak szét bennünket. Csak az egyik bátyámról és az egyik öcsémről tudok. Fót az ötödik hely, ahol meg kellett szoknom. Itt a legjobb. A többi intézetben sok verést meg froclizást kaptam. Cigány vagyok. Még jobb lesz a sorom, ha elvégeztem a nyolcadikat. A szakmunkások szabadabban élnek.*

Vannak olyanok is, akik ismerik a családjukat, tudják, hogyan kerültek állami gondozásba. Csak éppen nem mehetnek haza.

A „GYERI" (I.)

ÁLOM = KERÉKPÁRON

G. Jóska sokáig úgy tudta: anyja meghalt, apja börtönben van. Hétévesen hozták Fótra. Szerette szüleit, de hamar megszokta a Gyermekváros légkörét. Elfogadta, hogy ezentúl itt él. Négy évvel később megtudta: anyját apja ölte meg. Képtelen volt felfogni a dolgot. Napokig sírt. Apja jó magatartása miatt hamarabb szabadult, azonnal jelentkezett az intézetben. Látni akarta fiát. A tanárok félve említették Jóskának a látogatást. A találkozáskor apa és fia egymás nyakába borultak. „Tudod szeretni apádat?" — kérdezték a többiek. „Kit szeressek, ha nem őt?" — kérdezett vissza a fiú.

Biztonságban

Ahol él a szülői kapcsolat, ott megvan az a vékony híd, amely a visszautat jelenti a családhoz. Havonta egyszer van látogatás. Aki megérdemli, egyszer egy hónapban hazamehet hét végére.

— *Inkább az utcán csavargok* — mondta a hetedikes H. Péter. — *Otthon nincs semmi jó. Apámék két szót nem szólnak egymáshoz, hozzám sem. Azért mindig várom, hogy hazamehessek. Talán magáért a szóért: haza. Sok a haver odakinn. Szörnyűlködve hallgatják, amit mesélek. „Tényleg akkorák a falak, hogy nem lehet kimászni? Rács van az ablakokon? Heten alszotok egy szobában? Jó ég, mosogatni is kell?" El sem tudják képzelni, hogy jó itt. Mindig várom, hogy hazamehessek, de még jobban a vasárnap estét, amikor visszajövök. Itt biztonságban érzem magam. Nem azt teszem, amit akarok, de tudom: kapok enni, van kihez szólnom. Tartozom valahová.*

Itt vagyok mama!

Nyolc órától elcsendesednek a folyosók.

Az óvodában elkezdődnek a foglalkozások. A kisóvónénik, az óvónőképzősök csak lesik a mesterség fortélyait. Ők is állami gondozottak. Nem csodálkoznak azon, hogy a gyerekek megrohanják a terembe lépő idegent. „Hogy hívnak? Te vagy a papám? Ugye hazaviszel?" A kívülállónak nehéz uralkodni az indulatain. A szeretet utáni vágy ott csillog minden szempárban.

Osztályfőnöki óra az iskolában. A pedagógusnak ilyenkor nyílik lehetősége, hogy a „titokzatos dolgok" mögé lásson.

J. Zitára azt mondták: megszállott. Képtelenül hosszú távokon tekerte a pedált. Egyszer a kerékpáron ájulásig hajtotta magát. A kérdés elkerülhetetlen volt az iskolában. Zita, bár szégyellte a dolgot, bátran elmondta a többiek előtt: egy álmot kerget. Édesanyja disszidált, több ezer kilométerre él tőle. A lány hozzá „kerékpározott el" esténként. Képzeletben ezerszer elmondta: itt vagyok mama!

Szöveg és kép:
Koncz Dezső

(Folytatása következik)

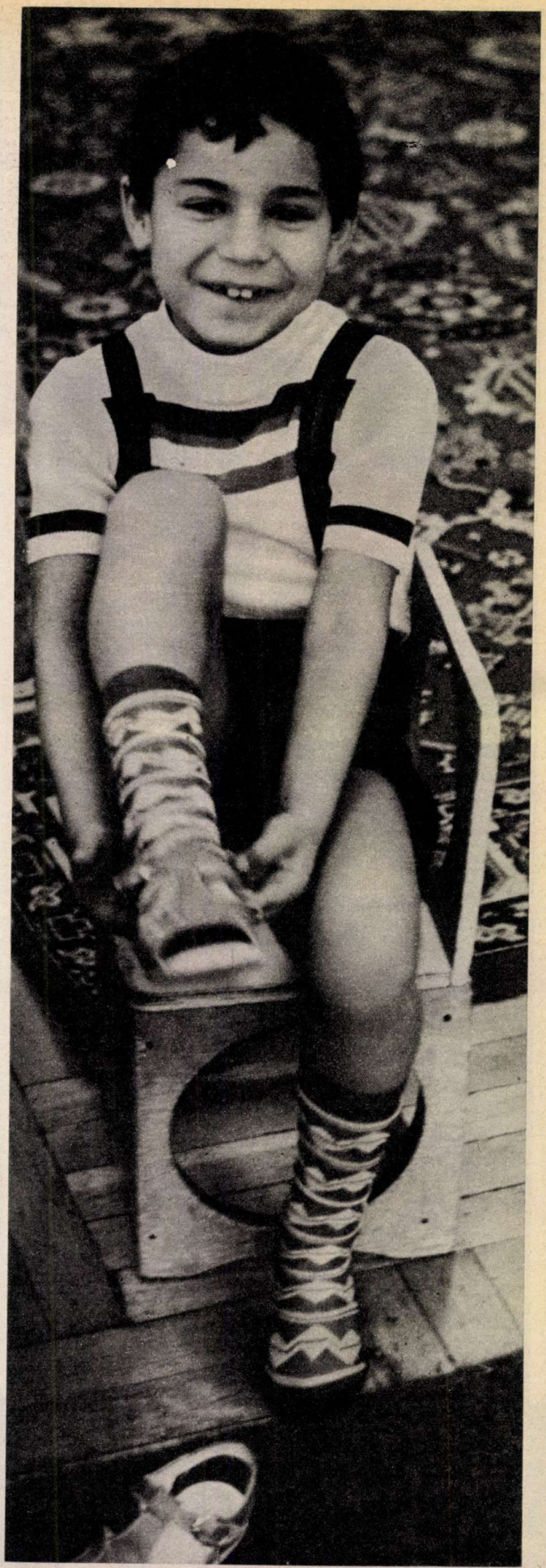

A NYUSZI IS, A MEDVE IS AZ IGAZSÁGOT KERESI (STRASSZER ANIKÓ, MÉSZÁROS MIHÁLY ÉS ZALAVÁRI BÉLA)

ZŰRZAVAR AZ ERDŐBEN. (LESTYÁN KATALIN, MÉSZÁROS MIHÁLY, STRASSZER ANIKÓ, KAZÁRY FERENC)

A FONDORLATOS FONDOR MESTER, ESZES SÁNDOR

A SZAJKÓ MESTER EDIT, A NYUSZI STRASSZER ANIKÓ, A MEDVE MÉSZÁROS MIHÁLY

MÁRKUS

Beülünk a nézőtérre és a színpadi díszletek, meg a szereplők néhány pillanat múlva a Kerekerdőbe visznek bennünket, ahol éppen popzenekart akarnak alakítani az állatok. No, mert hírnévre, sok pénzre áhítoznak . . .

Sajnos – akárcsak az embereket – a népszerűség varázsa megszédíti őket, félreteszik nemes tulajdonságaikat és előtérbe kerül az önzés. Bármennyire is az erdő népét látjuk a színpadon, az embert: az ügyeskedőt, a parancsra várót, a magától semmit sem cselekvőt, a hiszékenyt, a nemtörődömöt, a harácsolót, a ravaszt figurázza ki a darab.

Márkus mester a szakmájában még csak „kilencszázkilencven mester", ezért sok mindent elront. A szakmát még tanulja, de emberségében máris ezermester. Beleszól az erdei ügyekbe, azok mellé áll, akik az igazat keresik, a becsületességet képviselik.

Gyárfás Endre színdarabját Szigeti Károly rendezésében a budapesti Népszínház művészeinek előadásában láthatják a gyerekek – országszerte. Bolba Lajos jó zenét „körített" a darabhoz.

Az erdő népe a tizenévesek bőrébe bújt, a mi világunkat mutatja meg.

Megmutatja? Hát nézzük meg!

Fotó: Szalay Béla

**JÁTSZÓTÉR SINCS?
LIBIKÓKA IS KELLENE?
MÁRKUS MESTER (KAZÁRY FERENC)
MEGPRÓBÁL SEGÍTENI**

**ÚGY TŰNIK, HOGY
MÁRKUS MESTERNEK
JOBBAN LEHET HINNI,
MINT FONDOR MESTERNEK**

**FONDOR MESTER SZÉDÍTI AZ ERDŐ NÉPÉT.
(POÓR MÁRIA, STRASSZER ANIKÓ, MÉSZÁROS MIHÁLY
ÉS ESZES SÁNDOR)**

MESTER...

A FILMBŐL NEM HIÁNYZIK A SZERELMI ROMANTIKA: CÉZÁR ÉS LÁSZLÓ VETÉLKEDÉSE

A MINT OLDOTT KÉVE FŐHŐSE, MÉG A HARCOK ELŐTTI BÉKÉS NAPOKBAN

FOTÓ: KANYÓ BÉLA

TISZTI-NÖVENDÉKEK A VENDÉGLŐI ASZTALNÁL. KÖZÉPEN GÖRGEY (REVICZKY GÁBOR)

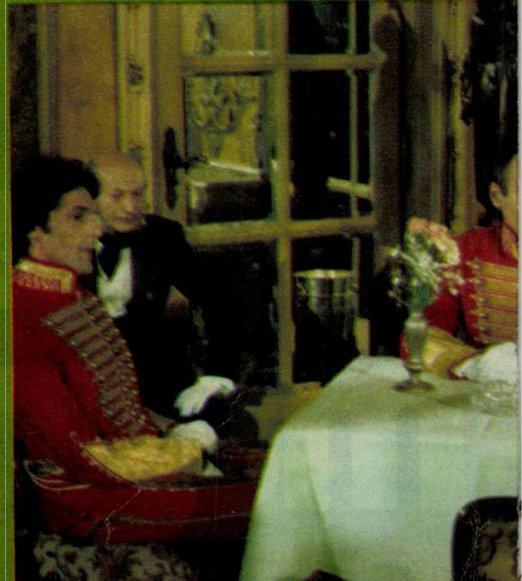

A LEGENDÁS DEMBINSZKY SZEREPÉBEN: SINKOVITS IMRE

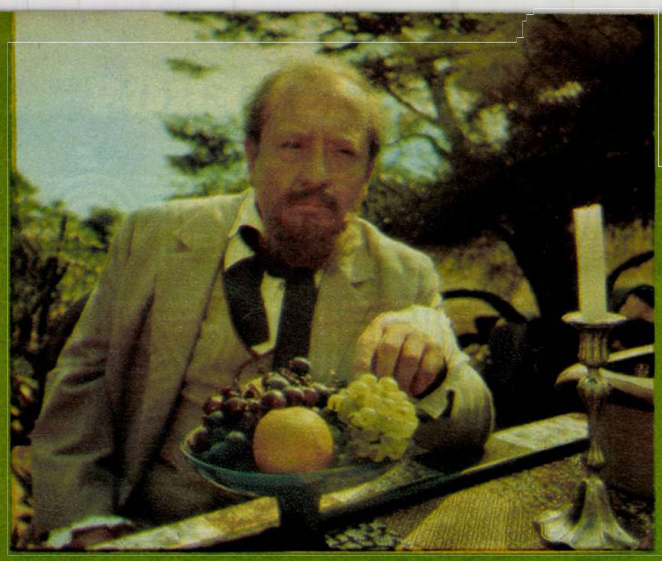

EGY EPIZÓD A FILMBŐL
A SZEREPLŐ: KÁLLAI FERENC

CÉZÁR (BALRÓL)
A CSÁSZÁRIAK
FOGSÁGÁBAN

A SZÜLŐK: BESSENYEI FERENC ÉS RUTTKAY ÉVA

MINDIG A HAZÁRÓL, MINDIG A HAZÁÉRT

Felkerestük *Nemeskürty Istvánt*, a Mint oldott kéve című televíziós filmsorozat forgatókönyvíróját és megkérdeztük tőle, gondolt-e arra, hogy a film hőse egyfajta ideálja is lehetne a mai fiataloknak. Ám ezért a „szerepért" Cézárnak meg kellene küzdenie keménykötésű vadnyugati hősökkel, fanyar mosolyú hajóskapitányokkal és „szeme se rebben" felügyelőkkel?

— Ha nem is fogalmaztam meg magamnak, nyilván megfordult a fejemben, hogy jó lenne Cézár személyében egy honi ideált teremteni. Arra viszont nem gondoltam, hogy hősünk a vadnyugat igazságtevő tehénpásztoraival, avagy a csodás Sandokannal versenyezzen a fiatalok szívéért. Akiben van egy kis fogékonyság az etikai tartalom iránt, s aki itt, most a XX. század végén magyarnak érzi magát, nem marad közömbös főszereplőnk jelleme, és sorsa iránt.

Cézár tehetséges, élni vágyó fiú, de a család akarata olyan sorsra kényszeríti, amelyben az életlehetőségek korlátok közé szorulnak; pap lesz.

A film voltaképpen arról szól, hogyan feszíti szét e korlátokat ez az ifjú ember. Véleményem szerint szükségünk van ilyen hősökre is, akiktől újra tanulunk lelkesülni, akiknek elhisszük, hogy becsület, igazmondás és hit nélkül nem sokat ér az élet.

— *Ezek az erények az imént említett Sandokanból sem hiányoznak.*

— Nem bizony, de ő a képzelet mesés teremtménye, míg Cézár kalandos életének minden részlete igaz. Félreértés ne essék, én is szeretem Sandokant. Gyermekkorom egyik izgalmas olvasmánya volt Emilio Salgari regénye, amelynek nyomán a film készült. Az író könyveit akkoriban magyarra fordítva árulták a boltokban. Én tehát örülök Sandokannak, épp ezért nem is jutott eszembe, hogy ellenére

Nemeskürty István, a film forgatókönyvének írója

teremtsünk ideált. Én csak azt tudom, hogy történelmünk hallatlanul gazdag, rengeteg hős „hallgat benne", akiknek pedig — ha megszólaltatnánk őket — lenne mit mondaniuk a késő unokáknak hazaszeretetről, hősiességről, áldozatkészségről, bátorságról. Sajnos, Várkonyi Zoltán rendezővel kihunyt az a fáklya, amely hol itt, hol ott lobbant fel bevilágítva történelmünk különböző tájait.

— *S ezt pont Nemeskürty István mondja, aki megszállott módon faggatja könyveiben nemzeti múltunk sorskérdéseit? Aki már tévére írta a tizennégy vértanút, Fráter Györgyöt és most a „Mint oldott kéve" sorozattal a szabadságharcot idézi?*

— Én általában nem a látványosságra, nem a romantikus érzelmek fölkorbácsolására törekszem, hanem történelmünk valóságait keresem. Az igazat. Úgy akarok a szívhez szólni, hogy először az észt győzöm meg. Persze csak akkor, ha már magam is meggyőződtem a feltételezett igazságról.

— *A „Mint oldott kéve" című sorozat mégis látványos, érdekes, izgalmas.*

— Ez nem csak az én érdemem. Én most is a valóságot kerestem, s magam is megdöbbentem azon, hogy lám a száraz tények néha nem is olyan szárazak. A valóság képes felülmúlni minden fantáziát. Ha a sorozat érdekes és figyelemre méltó, akkor dicsérjük elsősorban Révész György rendezőt, aki remek érzékkel választotta ki a szereplőgárdát és kitűnően irányította a stáb munkáját. Jó szemmel észrevette azt is, hogy kire kell bízni a főszerepet. Magam is ilyennek képzeltem Mednyánszky Cézárt, amikor Sárközi György regényéből a forgatókönyvet írtam. Kovács Titusz élethűen formálta meg ezt a különös sorsú figurát.

— *Talált-e még valakit a történelmünkben, akiről úgy érezte, hogy mielőbb meg kell jelennie a képernyőn?*

— Rengeteg az adósságunk. Az én következő törlesztésem Széchenyi István lesz, az ő életét írtam meg. Nemsokára elkezdjük a forgatást, a rendező: Horváth Ádám.

— *Mit akar mondani a közönségnek Széchenyi István idézésével?*

— Én mindig mindennel a hazára, a hazaszeretet érzésének fontosságára szeretném felhívni a figyelmet.

— *Úgy érzi, hogy szükség van erre?*

— Nézze, amíg a hazát csak ünnepi alkalmakkor emlegetjük — jobbára március 15. és április 4. között — amíg úgy érezzük, hogy a haza védelme csak a kiskatonákra tartozik, amíg nem tudunk szabadulni a kampányszerű érzelemnyilvánításoktól, amíg a hazaszeretet nem válik a szülő iránti szeretethez fogható ösztönné, addig mindig szükség lesz a jó szándékú figyelmeztetésekre.

Magyar Katalin

KEDVES ISMERŐS

CÉZÁRTÓL = TITUSZIG

Mednyánszky Cézár képzeletünkben azonos Kovács Titusszal, hiszen ő kelti életre ezt a különös sorsú hőst. Kovács Titusz azonban már levetette a papi talárt, s elindult önnön színészi sorsa kiteljesedése felé.

Nézem az arcát és eszembe jut az „Az a szép fényes nap" című történelmi dráma, amelyben ő alakította a televízió képernyőjén I. Istvánt, a nemzetalapító királyt. Ez a csontos, sápadt arc, ez a sötét, mély tekintet képes arra, hogy történelmi múltunk szellemét idézze, ez a nyurga, szikár alkat képes magára ölteni tűnt idők köpenyét, koronáját, kardját, keresztjét. Beszélgetésünk közben arra gondoltam, hogy Kovács Tituszról nem lehetne azt állítani, hogy ízig-vérig mai fiatal. Van lényében valami megfoghatatlan időtlenség.

– Mindig tele voltam különös hangulatú vágyakkal, érzelmekkel és sokáig kerestem azt az életformát, amelyben ezeket az érzelmeket legtisztábban megőrizhetem – mondta és zavartan elmosolyodott. – Már gyermekkoromban is fantasztikus hatással volt rám a zene, a vers és a vershez fogható próza. Imádtam Chopint, megrázott József Attila sorsa, költészete, rajongtam Petőfiért. Minden érdekelt, ami az emberi lélek rejtelmeit tárta elém, és sokáig nem tudtam, mit kell valóra váltanom magamnak ahhoz, hogy felnőtt koromban is boldog legyek. Középiskolás diákként arra gondoltam, ha ideggyógyász leszek, talán még többet megtudok az ember bonyolult érzelemvilágáról, de aztán mégis másként alakultak a dolgok.

A színművészeti felvételim csak a második próbálkozásra sikerült, de ennek már nincs jelentősége. A lényeg az, hogy felvettek. Szerencsére Kerényi Imre és Huszti Péter osztályába járhattam. Rengeteget tanultam tőlük.

– Miért éppen magát választották a „Mint oldott kéve" című televíziós filmsorozat főszerepére?

– Ezt nem tudom. Csak azt tudom, hogy Révész György rendező látott engem A kolostor című filmben, – később persze István király szerepében is –, s gondolom, akkor döntötte el, hogy próbafelvételre hív. Nagyon boldog voltam, amikor megkaptam a feladatot.

– Érzett-e Mednyánszky Cézár és önmaga között lelki hasonlóságot?

– Szerettem volna hasonlítani rá, s ha ez sikerült, akkor nyilván van bennünk közös vonás. Akkor, abban a történelmi pillanatban talán én is hasonlóan viselkedtem volna. Ma mást kíván tőlünk az idő, s én a magam lehetőségeivel szeretnék eleget tenni ennek a kívánalomnak.

– Hogyan?

– Nehéz ezt megfogalmazni. Jó lenne részt venni egy olyan misszióban, ami a mai fiatalok számára új és igazi eszményképeket teremt. Jó lenne visszaadni tekintélyét a becsületnek és igazmondásnak, a kötelességtudatnak és az áldozatkészségnek. Haragszom azokra az együttesekre, akik nihilt pengetnek a gitáron, akik az élet kilátástalanságát hirdetik, s akiknek a zenéje arra ösztönzi a fiatalokat, hogy levetkőzzék a természetes, szép emberi tartást, hogy őrjöngjenek, ‹igyanak, narkózzanak. A fiatalok a rock- és popsztárokra akarnak hasonlítani, az ő arcukat viselik a pólójukon, az ő mozdulataikat, magatartásukat utánozzák, mert ez a könnyebb. Én azt szeretném, ha tisztább, nemesebb ideálokért rajonganának persze, ezeket a honi ideálokat meg is kellene teremteni. Tudom, ez nem az én dolgom, de boldog lennék, ha a jövőben részfeladatokat kaphatnék egy ilyen harcban, feladatokat, melyeket a színészet eszközeivel kell megoldani.

M. K.

KOVÁCS TITUSZ

PAJTÁS

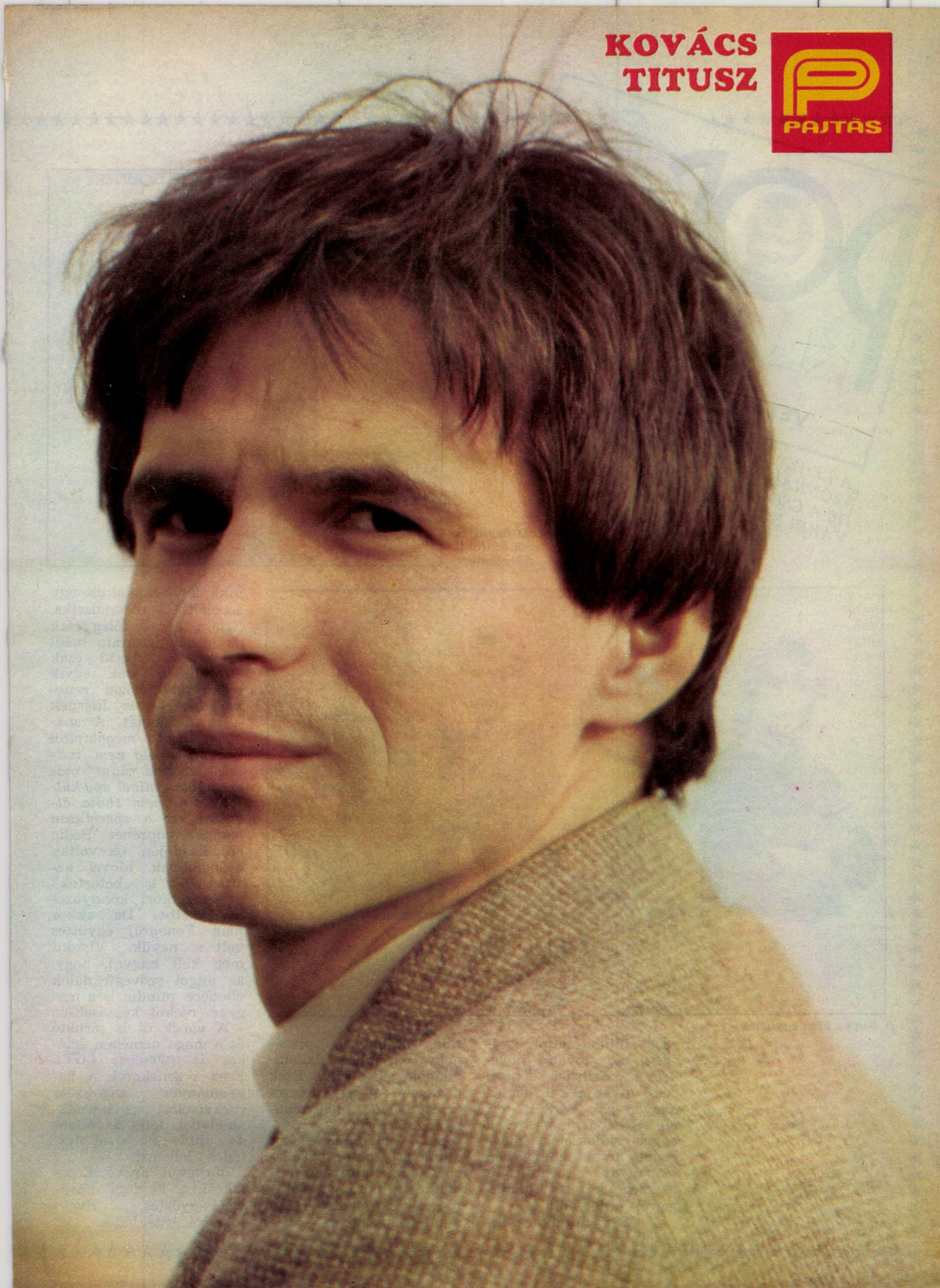

„A LEHETETLEN KÉRDÉSEKRE AZONNAL VÁLASZOLUNK, DE A CSODÁKRA EGY-KÉT HETET VÁRNI KELL!"

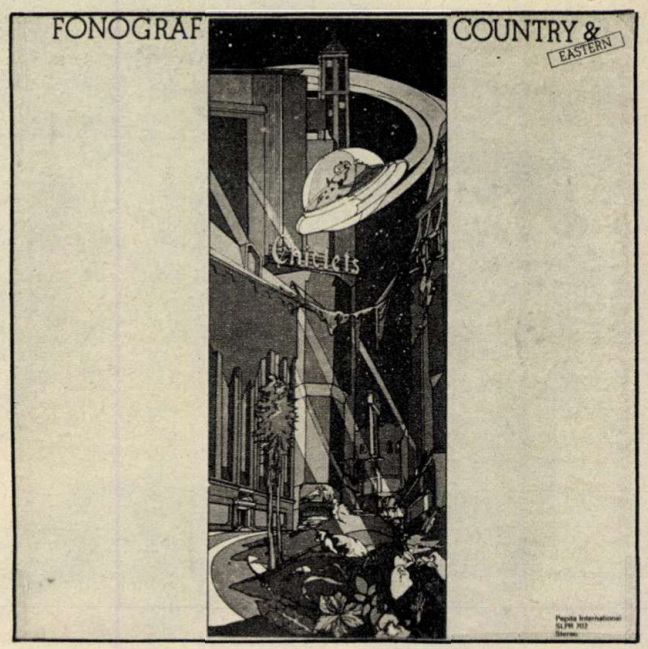

A Fonográf együttes első külföldi sikerlemeze

A Bucks Fizz együttes

Klubtagságunk száma tovább növekedett *Szilvási Timea* pécsi olvasónkkal. Timea nagyon sok kérdést tett fel. Ezekből most csak egyre válaszolok, mégpedig arra, amelyikben a magyar és a külföldi rockzene közötti különbségről érdeklődik.

— Mint bizonyára tudod különböző országokra különböző dallamvilágok jellemzőek. Ezek a zenék egy-egy nemzet érzésvilágát, hagyományait tükrözik. A rockzene megszületésekor mindenki saját országának zenei kultúráját próbálta átültetni az elektromos muzsikára. Így minden országban — nálunk is — kialakult egy speciális rockmuzsika. Ezt a zenét főleg csak az ország határain belül értékelték. Olvasd csak el minden idők egyik leghíresebb hazai zenekarának — az *Illés*nek — a történetét. *A magyar beat megalapítói nagyon sokáig nem tudtak „labdába rúgni" más országban, mivel egy külföldi tini nem tudta átérezni ezt a speciálisan magyar popzenét* Pedig annak idején ők voltak a legjobbak. Idővel azután ők is „betörtek" a nemzetközi könnyűzenei életbe. De akkor már *Fonográf* együttes volt a nevük. Viszont meg kell hagyni, hogy az angol szövegű dalok ellenére mindig is a magyar rockot képviselték.

A másik út is járható és a maga nemében értékes is *(Omega, LGT)*. Ezek a zenekarok a hagyományos angolszász rockvonalat követik, amelynek létét az állandó újítás és továbbfejlődés jellemzi.

Majtényi Enikő Érpatakról a hajdani Eurovíziós-győztes, *Bucks Fizz*-ről érdeklődik.

Érdekes karriert futnak be a különböző fesztivál-győztes együttesek. Általában egy dallal robbannak be az érdeklődés középpontjába, azután eltűnnek a popzene kíméletlen süllyesztőjében. Kivételnek számít a Bucks Fizz. Még mindig a listán vannak (39. helyen), pedig már több, mint egy esztendeje is elmúlt fénykoruk. *Sokáig az angol „ABBÁ"-nak is hívták őket. De míg az ABBÁnak mindig sikerült saját stílusán belül megújulnia — ha egy kis szerencsével is —, addig a Bucks Fizz négyfőnyi csapata csak kísérletezik a különböző irányzatokkal.* Jelenleg a szigetországban is csak a középkorú hallgatók kedvencei. A fiatalok — nemzeti büszkeség ide, vagy oda —, ott is inkább az újhullámot és a kemény rockot kedvelik. Pedig erre a zenére is szükség van — megfelelő helyen és hangulatban.

Többszázan érdeklődnek a *P. Mobil* után.

Népszerű rockegyüttesünk nemrég indult országos turnéra, amelyen születésnapi műsorukat — második nagylemezük zenei anyagát — mutatják be. Az első méltán aratott sikert a közönségnél és a szakembereknél egyaránt. *Vikidál Gyula* kiválása nem törte le az együttest. Kemény munkával remek színpadi és zenei produkció született ezen a tavaszon. *Jelenlegi tervük, hogy minél több hazai koncertet adjanak a P. Mobil muzsika barátainak. Ezért a nyáron is egy kéthónapos belföldi turnén szerepelnek majd — Heavy Metal Tour '83 — címmel.* Ha már ennyi szó esett a különböző zenékről, szeretném, ha másfajta zenei kérdéseket is írnátok nekem. Hiszen remek fiatal klasszikus muzsikusaink is vannak, akiknek esténként ugyanolyan sikerük van, mint bármelyik rockegyüttesünknek. Lehet tehát kérdezni *Kocsis Zolitól* a *Győri Balettig* minden zenei témában.

Ez alkalommal rendhagyó pop-kérdésünk lesz. *Oláh Péter* Győr-Ménfőcsanakról írja a következőt:

„Régóta motoszkál bennem egy kérdés, nagy kérdőjellel a végén. A Hungária együttes a szavazások és slágerlisták élén foglal helyet, s ez azt mutatja, hogy szívesen hallgatják muzsikáját. Viszont, ha egymás között vagyunk, ciki kiejteni a nevüket. Miért alakult ki ez a helyzet? Ha egymást lenézik azért, mert a Hungária zenéjét dúdolják, akkor kikből tevődik össze az a nagyszámú többség, aki a Hungáriát méltatja? Talán az ovisokból, vagy a nagypapákból?"

Nos, Péter kérdésére válaszoljatok ezen a héten. A legérdekesebb véleményeket közöljük majd és a beküldők közül kerülnek ki új klubtagjaink.

Természetesen a vélemények mellé egy jó kérdést és egy fényképet is várunk, hogy minél érdekesebb legyen majd rovatunk.

Szilvási Tímea

Majtényi Enikő

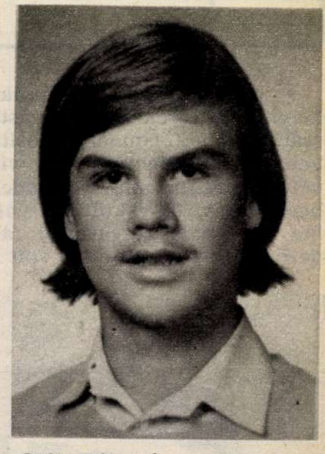

Oláh Péter és a Hungária együttes témája

Mit üzen a Pajtás?

A „Félek SOS" jeligéjű levelírónk sürgősen jelentkezzen a szerkesztőségben akár levélben, akár telefonon!

„OSZTÁLYKÖZÖSSÉG" jeligére kér tanácsot egy hetedik osztály. Ezt írják: „Van egy lány az osztályban, aki nagyon rontja az osztályközösséget. Nem tudjuk, hogy javítsuk meg."

Gondoljátok végig, vajon miért viselkedik így? Talán nehezen barátkozik? Lehet, hogy otthoni körülményei teszik ilyenné? Közeledjetek hozzá bizalommal, segítsétek a tanulásban, hívjátok játszani, adjatok munkát neki a rajban vagy az őrsben. Érezze, hogy hozzátok tartozik, hogy fontos számotokra. Nem fog mindjárt megváltozni, de ha ennek ellenére türelmesek lesztek vele, nem fordultok el tőle, biztosan megérzi majd a jó szándékot közeledésetek mögött.

KRIMIREJTVÉNY indítását javasolja Szívós Gabriella (Mátraderecske, Kossuth u. 81/b. — 3246). Jó ötlet! Segíts megvalósítani: készíts egy mintát, hogy milyennek képzeled el, s küldd el szerkesztőségünkbe!

A TORNASPORTHOZ kapott kedvet Fitos Gábor pomázi nyolcadikos (Pomáz, Viola u. 3. — 2013). Ezt a sportágat öt-hatéves korban kell elkezdeni ahhoz, hogy valaki versenyszerűen űzhesse; már ekkor megkezdődik a különböző izmok fejlesztése. Tehát nyolcadikban kicsit késő hozzáfogni, hiszen hat szeren kell nehéz gyakorlatokat betanulni. Csak rendkívüli tehetségek esetében fordulhat elő, hogy később be tudják hozni e hátrányt. Kérd ki testnevelőd véleményét, s ha tehetségesnek tart, segít bejutni a legközelebbi tornaszakosztályba.

„ÚJSÁGÍRÓNŐ" jeligére sürgős választ kér egy nyolcadikos lány. Bizonyára középiskolába jelentkeztél. Az érettségi után végezz el érdeklődésednek megfelelő főiskolát vagy egyetemet, majd próbálj elhelyezkedni valamelyik lapnál. Ha ez sikerült, onnan javasolnak majd újságíró-iskolába. De addig is próbára teheted íráskészségedet, rátermettségedet: vegyél részt majd a középiskolában az iskolaújság vagy az iskolarádió szerkesztésében, küldjél tudósításokat az ifjúsági lapoknak.

„A HÓNAP ŐRSE" elnevezésű akcióról számol be Kopasz Ágnes, az egyházashollósi Petőfi Sándor Úttörőcsapat tudósítója. Írd meg, hogy melyik őrs milyen tettel érdemelte ki ezt a kitüntető címet, amelynek elnyerésével felkerültek az úttörőszoba faliújságjára.

Kell-e poszter?

— Sok közös programunk van a helyi KISZ-esekkel — olvastuk Mócsány Szilvia rimóci tudósítónk levelében. — Nemrég egy vitakörön vettünk részt, ahol a modern lakberendezés, lakáskultúra volt a téma, egy balassagyarmati lakberendező volt az előadó. Szó volt az építkezés gondjairól, a lakáson belül a helyiségek célszerű elhelyezéséről. Megbeszéltük, hogy hogyan rendezzük be a lakást úgy, hogy ízléses legyen, harmóniát árasszon, a színek is összhangban legyenek. Megvitattuk a poszterkérdést: érdemes-e teleragasztani szobánk falát kedvenceink fotóival? Abban maradtunk, hogy néhány szép poszter hangulatossá teszi szobánkat, de ha minden elgondolás nélkül teletűzdeljük a falakat különböző méretű és színű poszterekkel, zsúfoltnak hat a szobánk és nem érvényesülnek az egyes képek, ha még oly szépek is. Végül is megegyeztünk abban, hogy a kevesebb, szebb.

Krónikások figyelem!

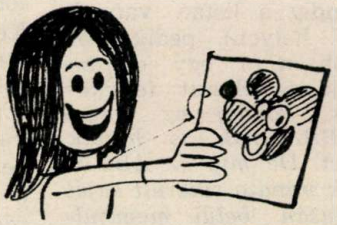

MIKIEGÉR lányőrs hatodikos testvérőrsöket keres. Címük: Papp Zsuzsanna, Tiszaföldvár, Kossuth L. út 123. — 5430.

VIKI őrs hetedikes őrsök leveleit várja. Címük: Általános Iskola 7/a. osztály, Kiskunfélegyháza, Darvas József tér 1. — 6100.

MACSKA őrs azonos nevű őrsökkel levelezne. Címük: Pécsi Ildikó, Tiszakerecseny, Alkotmány út 63. — 4834 (nyolcadik osztályos lányok).

VIDÁMSÁG őrs Szabolcs-Szatmár megyei ötödikes lányőrsöket keres. Címük: Laza Margit, Biri, Szabadság út 24. — 4235.

BARÁTSÁG raj hasonló nevű rajokkal levelezne. Címük: Simon Hajnalka, Ikrény, Ady E. út 1. — 9141 (hetedikesek).

GÁBOR ÁRON rajok jelentkezését várjuk. Címünk: Kolozsvári Károly, Pilisvörösvár, Dugonics u. 39. — 2085.

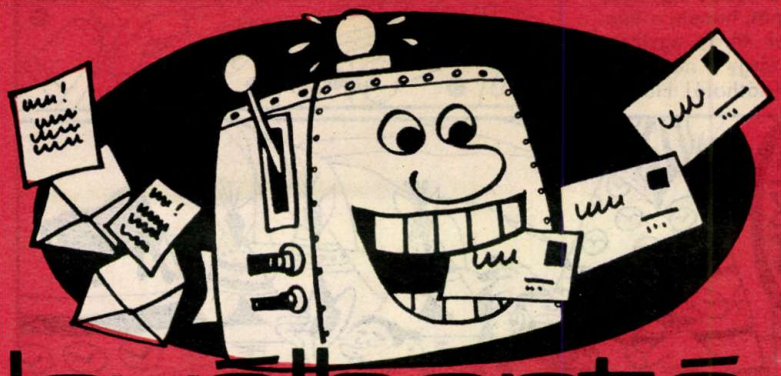

levélbontó

Mondjunk valami újat!

Itt a tavasz, a kirándulások ideje. Én néhány ötletet küldök be, amivel tarkítani lehet a túrákat, amelyek érdekesebbé teszik a szabadban töltött órákat. Iskolánkból a Csürére, a közeli hegyre szoktunk kirándulni. Viszünk bográcsot; főzőverseny vár ránk, megméretik, ki tud ízletesebb ebédet főzni. A jutalom egy-egy fakanál. Viszünk magunkkal fésűt is, mert fodrászversenyt is szoktunk rendezni, igyekszünk minél csinosabb frizurát fésülni egymásnak. S általában ezután jön a nap fénypontja, a csigaverseny. Elmegyünk az erdőbe csigát gyűjteni. Aki benevez a versenybe, az ráteszi csigáját egy kifeszített nylonzacskóra, amelyen be van jelölve a rajt és a cél. A versenyen jókat szoktunk mulatni, mert van, akié meg sem mozdul, úgy kell bökdösni, hogy menjen odébb egy centimétert. Ezeknek a gazdája aztán mérgelődik, hogy ilyen lusta csigát még nem látott! Volt, hogy az egyik csiga már az út felét megtette, aztán gondolt egyet, s visszafordult. A gazdi majd megpukkadt mérgében. Szerencsére mindig van egy-két kitartó csiga, amelyik „végigmássza" a távot, így ki tudjuk hirdetni a győztest. Vígan szóródunk szét az erdőben, ki páfrányt, mohát megy gyűjteni, ebből rajzlapra szép formákat lehet összerakni. Van aki lemegy a forráshoz, figyeli a patakot. Estefelé bejárjuk a hegyet és összeszedjük a szemetet, majd hazaszéledünk.

Áll Katalin, Sajókaza

Leveleznénk! Válaszolj!

HETEDIKESEK VAGYUNK: GRÁCZI MARIANNA, Istvándi, Széchenyi út 37. — 7987 (matricát, kártyanaptárat gyűjt); KOVÁCS MELINDA, Nagyhalász, Bocskay út 37. — 4485 (matricát, képeslapot, üvegcimkét gyűjt); GYŐRI NÓRA, Orosháza, Bajnok u. 12. B. I. 3. — 5900 (papírszalvétát, képeslapot, színészképeket gyűjt); SZIGETI ÉVA, Kétsoprony, Kulich Gy. u. 7. — 5674; ANTALI JUDIT, Debrecen, Várad u. 1. — 4030 (kedvenc időtöltése az olvasás és a zenehallgatás); VENYIGE GIZELLA, Biharkeresztes, Felszabadulás u. 123. — 4110 (kártyanaptárt, matricát, szalvétát EDDA-képeket gyűjt); PETROVSZKI ÉVA, Kétsoprony, Rákóczi út 15. — 5674; KOVÁCS MÁRIA, Kétsoprony, T. 529. — 5674; GÁL MÁRIA, Tiszaföldvár, Mártírok út 31. — 5430 (szalvétát, kártyanaptárt gyűjt); NAGY MÁRIA, Nagymaros, Arató u. 36. — 4063 (kézilabdázik); KOVÁCS SÁNDOR, Mezőkovácsháza, Hámán K. út 61. — 5800; ÁGOSTON DIANA, Mezőkovácsháza, Fáy u. 6. — 5800; MICZING GABRIELLA, Érdliget, Bodrog u. 20. — 2030; ALEXA TIMEA, Nyíracsád, Ábrányi út 1. — 4262; PINCZEL ESZTER, Szalkszentmárton, Kígyó köz 3. — 6086; KISS ESZTER, Szabadszállás, Diákotthon — 6080; KINDA KRISZTINA, Kisterenye, Bástya út 2. — 3078; SCHMUCK MELINDA, Szendehely, Katalinpuszta, Erdész u. 3. — 2640; BAJTAI ISTVÁN, Hort, Lenin út 53. — 3014.

Ropták a táncot

Kellemes meglepetés érte nemrég a maroslelei falugyűlés résztvevőit, iskolás lányok tették színesebbé a programot táncukkal. A kalocsai ruhaköltemények anyáikról maradtak rájuk, akik évekkel ezelőtt még szintén ropták a táncot a falu híres tánccsoportjában – kaptuk a hírt Orojan Ágotától.

Kamasz

Barkácsol már, hisz nyurga lurkó,
bringáját szét-, s összeszereli,
majd visszaint a próbaútról:
piti munka volt, mi az neki!
A kormányt rántja, egyet ugrat,
mintha vadló volna a bicaj,
majd beleteker, tán a nyulat
elhagyná, úgy hajt izmaival . . .
Magát előttem produkálja.
„Nyugi!" – szól, ha csóválom fejem,
nekem muzsika vad dumája
– hisz e kamasz az én gyerekem!

Donkó László tanár,
Jászszentandrás

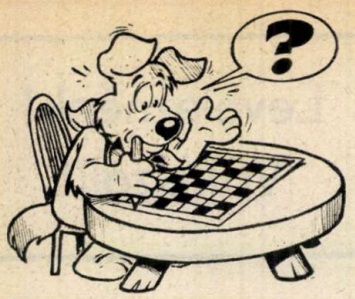

TÖPRENGŐ

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: április 25. (Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397.) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

A 9. SZÁM MEGFEJTÉSEI

A NÖVÉNYEK ATYJA: Jávorka — ZENERAJONGÓK: A Traviata szövegkönyve készült Dumas regénye alapján. Leoncavallo maga írta a szöveget. — ARCKÉPEK: a második arckép Guyoné. — ÉPÍTÉSZ: Népstadion, Dávid Károly tervezte. — KÉT KIS ORSZÁG: a zöld. — KUTATÓ MÉRNÖK: Westsik Vilmos.

NYERTESEK

A 8. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Lombos Hajnalka, Bp. XXI,; Menyhárt Ildikó, Bp. XV.; Szebellédi Ferenc, Bp. XIV.; Varga Irma, Bp. VIII.; Mácza Attila, Debrecen; Terenyi Zoltán, Vác; Maczák Éva, Békéscsaba; Farkas Attila, Székesfehérvár; Fleischmann Gábor, Szigetvár; Vidéky Veronika, Keszthely; Császár Tamás, Alattyán; Besze Barbara, Cegléd; István Zsolt, Mogyorósbánya; Bertók Attila, Pécel; Jankó István, Pusztavacs; Sarkadi Kornélia, Tiszaeszlár; Pavelka Erika, Seregélyes-Szőlőhegy; Rozsits Gábor, Kapuvár; Tamás Szilárd, Dombóvár; Vámos Andrea, Jászberény.

KERESD MEG! No, nem a békepipát, hanem a kép fölötti hat tárgy egyikét. Az egyik tárgy a nagy képen is jól látható! Hol?

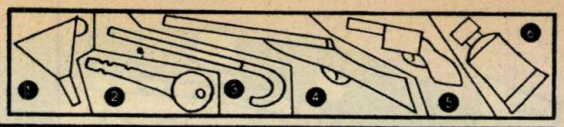

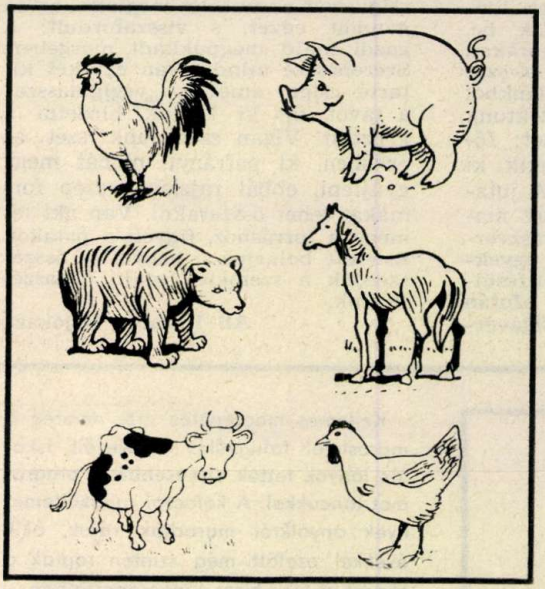

ÁLLATOK. A hat állat közül az egyik valamiért nem illik a többi közé, azaz kakukktojás. Melyik és miért?

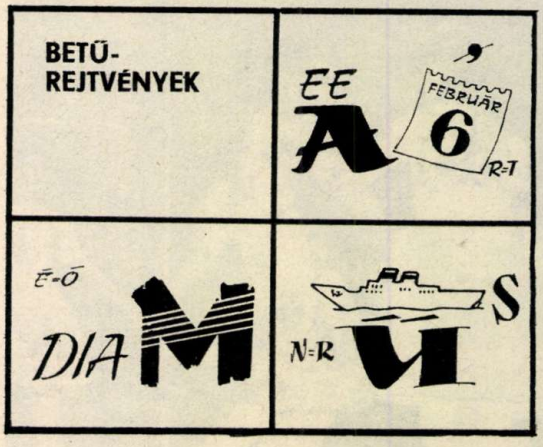

SAKK

Hogyan lehet a sötét királyt az alábbi feladványban két (2) lépésben megmattolni? A táblán csak nehéz tisztek (vezér és bástyák) vannak, de a megoldás talán mégsem lesz nehéz. Csak a kulcslépést (világos kezdő lépését) küldjétek be!

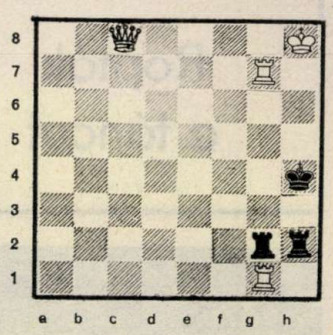

A februári sakkrejtvény megoldását sokan megtalálták: 1. Vd3–d2!, ami 2. Kc4 mattal fenyeget. Sötét három védekező lépésére (Kb5, Fb5, b5) világos háromféleképpen mattolhat (Vd5, Kc2, Vd8:). A kitűzött díjak nyertesei: Cseh Zsolt (Nagykanizsa), Merényi János (Sárospatak), Pecze Ervin (Záhony) és Szabó Krisztina (Budapest).

Földeák Árpád

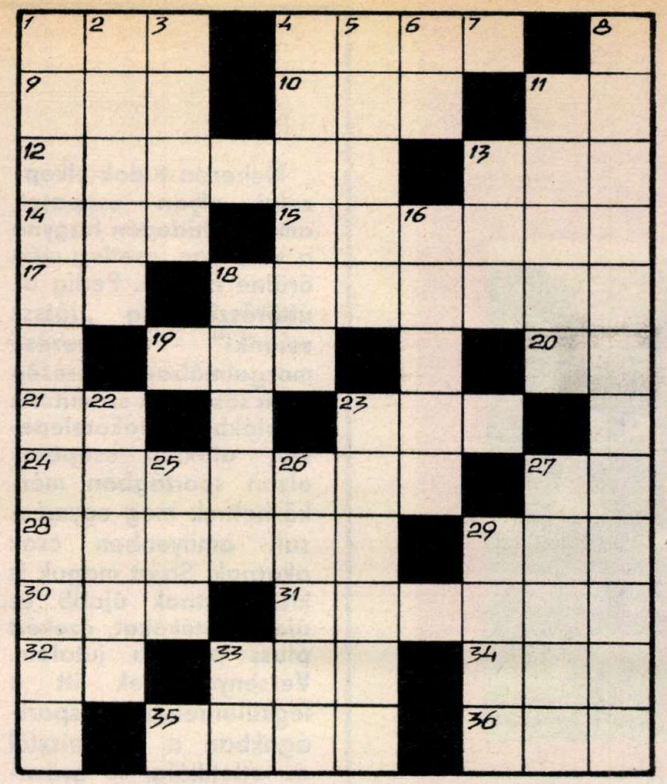

VADVIRÁGOK. A függőleges 1. és a 8. sorokban két szép vadvirág neve olvasható. Az első tavasszal, a második nyáron virágzik.

VÍZSZINTES: 1. Személyre vonatkozó kérdőszó. 4. Elagyabugyálja. 9. A munkánál szükség van rá. 10. Ma már ritka női név, becézve. 11. A szögedi ember így mondja azt, hogy kell. 12. Nekitámad. 13. Az ismétlő sorok fölé írják a kottában (rövidítés). 14. Becézett lánynév. 15. Akkor mondják, ha valaminek pontosan megvan a súlya. 17. Az alany kérdőszava. 18. Egy szakasz katona masíroz. 19. Megzenésített vers. 20. Téli sport. 21. Epreskert eleje! 23. Pacibiztató. 24. Nemzetközi expresszvonat. 27. Ludolf-féle szám. 28. A kútból egy vödör vizet ... 29. Forrasztófém. 30. Kevert kén! 31. Nincs bent. 32. Nádor Tamás. 33. Nincs kec-... 34. N. Ty. 35. Becézett Dömötör. 36. Kiejtett mássalhangzó.

FÜGGŐLEGES: 1. Napsütötte hegyoldalon élő sötétkék színű vadvirág. 2. Ázsiai országba való. 3. Becézet történelem. 4. Ma már nagyon ritka férfinév. 5. Se eleje, se vége ennek a rettentő dolognak! 6. Helyhatározó rag. 7. Magánhangzó (nevek végén gyakran előfordul). 8. Nyirkos sziklák repedéseiben található ez a lilás színű vadvirág (kezdő zárt betű: K). 11. Kutat. 13. Visszafelé a „könyv"-höz is hozzátehetjük. 16. Afrikai ország. 18. Búzát őröl. 22. Idegen szó (point). 23. Vadgalamb, népiesen. 25. Majdnem lekvár! 26. Nem neked. 27. Erdei madár. 29. Amerikai aprópénz. 33. Kiejtett mássalhangzó.

A	S	S	U	N	K	M		
T	T	T	L	E	S	E		
I	I	N	D	A	Z	G		
G	:	O	M	H	Á	I		
E	R	O	N	U	L	S		
M	K	N	U	J	L	H		
;	K	N	U	J	L	Á		

ARANYSOR. Ha az ábra középpontjából kiindulva csigavonalban haladva olvasod össze a betűket, Arany János: Rege a csodaszarvasról című költeményének egy sorát kapod megfejtésül.

KIÉ A VIRÁG? A betűkkel jelzett virágok keresik gazdájukat. A te segítségeddel biztosan megtalálják.

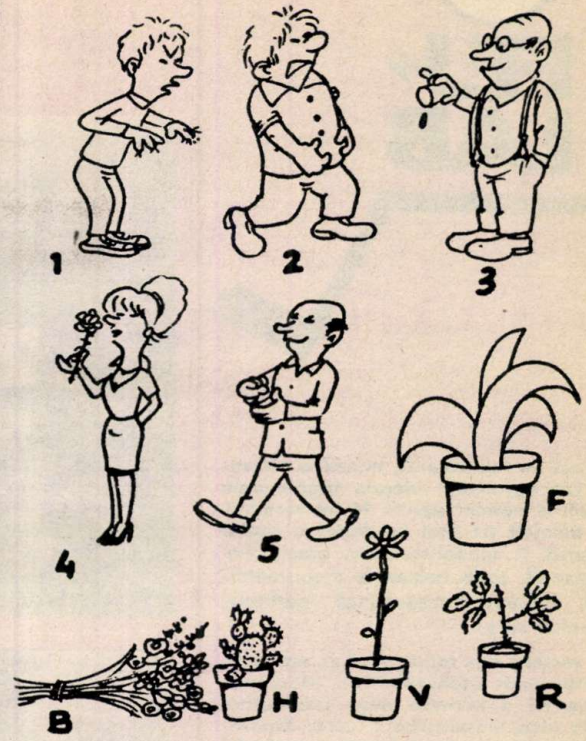

4	10	16
34	40	46
64	70	76

ÁTCSOPORTOSÍTÁS. Csoportosítsd át a mezőkbe írt számokat úgy, hogy minden vízszintes és függőleges sor, valamint a két átló számjegyeinek összege 120–120 legyen!

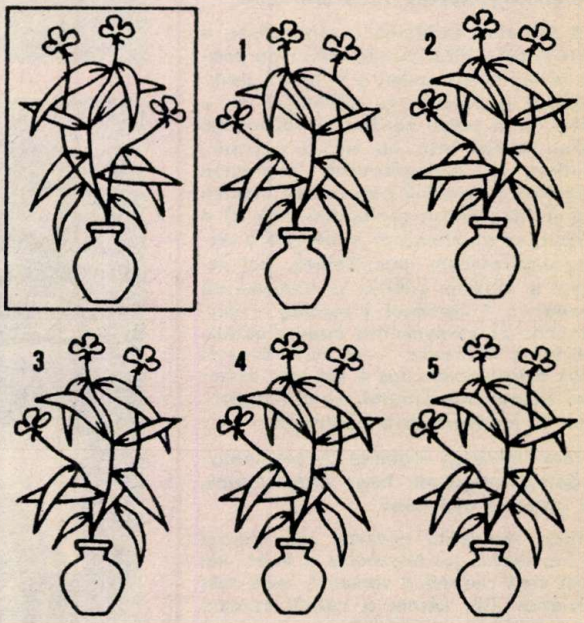

JÓ SZEM KELL HOZZÁ! Állapítsd meg, hogy a bal felső sarokban levő vázás virágnak melyik az ikerpárja!

FEJ+ LÁB

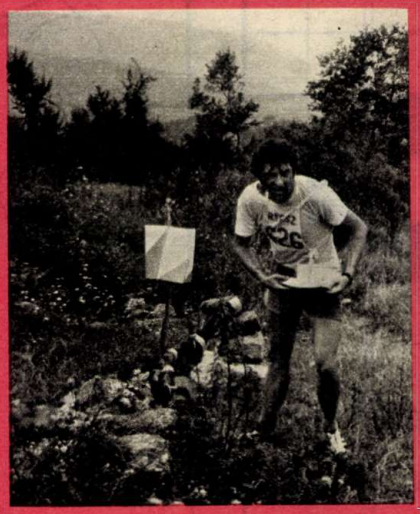

A feladat mindig ugyanaz: a lehető leggyorsabban megtalálni a tájékozódási pontokat

Sport és honismeret, ennek a látszólag két egymástól idegen fogalomnak ad közös otthont április 16-án szombaton délelőtt tíz órai kezdettel a budai Vérmező. A modell-verseny, amely, ha jól sikerül, több helyen is megismételhető, érdekes furcsaságnak ígérkezik. Nézzétek meg!

A verseny egy tájfutásból és egy honismereti teszt kitöltéséből áll. Most próbaképpen a környék négy iskolájából (Attila utca, Kosciuszko T. utca, Krisztina tér és Tárnok utca) hívott a rendezőség 10–10 tagú csapatokat.

A verseny időrendje: jelentkezés a PENTA Hotellel szemben a Vérmezőn 9.40-ig;

10 órától percenként rajtolnak a versenyzők;

10.10-től várhatóan érkezik az első induló a célba, a beérkezők kitöltik a honismereti tesztlapokat;

a rendezőség folyamatosan értékel és összesíti a két eredményt.

Eredményhirdetés 11.30 óra körül.

A Vérmező területén a rendezőség a verseny előtt több tájfutó ellenőrző pontot helyez el, és ezeket a Vérmező parktérképre berajzolja a rajthellyel és a céllal. Ez a pálya körülbelül 1600–1800 méter hosszú lesz, ha valaki ügyesen, mindent a leglogikusabb útvonalon megtalál. A tanulók percenként indulva végigfutnak (kicsit gyalogolhatnak is) a pályán, és az ellenőrző pontoknál a versenyzőkartonjukra pecsételnek. Ezt leadva a célban kitöltik a honismereti tesztlapot. A kérdések kizárólag a Vérmezőhöz és környékéhez kapcsolódnak. Helytelen válaszért + 10 másodpercet írnak a futóidőhöz. Így a két időt összesítve hamarosan kiderül, ki a leggyorsabb és legokosabb a Vérmezőn.

Természetesen érdemes az eredményhirdetést megvárni, hogy megtudjátok, kik lettek a győztesek!

Igaz, mindenki győztes, aki elindul és fut, illetve jól használja a fejét. Aki most csak nézheti a versenyt, mert más iskolából jött, kérem a célnál keresse a rendezőket és beszéljenek meg egy következő játékot az ő iskolájuk környékén. Nem bánjátok meg!

Monspart Sarolta

Nehezen tudok elképzelni olyan csapatot, amelyet hidegen hagyna a veresége, esetleg még örülne is neki. Pedig az úttörőszövetség „Játssz velünk!" elnevezésű mozgalmában a vereség is dicsőségnek számít. Az iskolákban, lakótelepeken alakult csapatok olyan sportágban mérkőzhetnek meg egymással, amilyenben csak akarnak. Saját maguk is kitalálhatnak újabb és újabb játékokat, ezekért plusz pont a jutalom. Versenyezhettek itt a legkülönfélébb sportágakban a lábtenisztől az atlétikáig. A győzelem nem fontos, csak az, hogy a csapatok minél több mérkőzésen vegyenek részt.

Zajos a Rózsakerti Általános Iskola tornaterme: kosárlabdaedzés van. Dübörögnek a nehéz, narancssárga színű labdák, dörrennek a palánk deszkái, megremeg a gyűrű... Sárga trikós fiúk támadási variációkat próbálgatnak, ha valami nem sikerül, gyakorolják akár százszor is.

„Sárga csikók"

Úgy készül a csapat a „Játssz velünk!" elnevezésű akcióra, mintha a világbajnokságra utazna. *Tóth Rozália* testnevelő halk, határozott hangját szinte elnyomja a „harci zaj".

— *Örültünk, amikor megtudtuk, hogy indul egy ilyen akció* — mondja már kint a tornaterem előtti folyosón. — *Némi keserűség is vegyült az örömünkbe. Az iskola csak három csapatot indíthat, pedig tőlünk sokan szerettek volna még játszani. A szülőkre viszont alig számíthatunk, bár elkelne a segítség! Rengeteg a papírmunka, aztán a csapatokat el kell kísérnünk, ha nem otthon játszanak. Ez sok időt és energiát vesz igénybe...*

JÁTSSZ VELÜNK!

A teremben gyakorló gárdának már neve is van: *„Sárga csikó”*. Mind a tizenöten egyesületben sportolnak, a labdarúgás a szerelmük, de hát nem biztos, hogy az ellenfél is mindig focizni akar majd.

Schmidt Péter zihálva ül le a terem falánál elhelyezett padra, megigazítja a cipőfűzőjét. Sárga trikóján izzadságfoltok, arra gondol az ember: ez a fiú kellene amolyan „húzóembernek” a válogatott edzéseire.

— *A Budafoki MTE-ben játszom* — magyarázza, miközben kicsit kifújja magát —, *csatár vagyok. Szeretném néhányszor megremegtetni az ellenfelek hálóját. De ahogy a kiírásban olvastam, nem biztos, hogy mindig focizunk majd. Nem érdekes; szeretem a kosárlabdát, a kézilabdát, de még az atlétikát is. Csak karatéban ki ne hívjanak bennünket, mert ahhoz nem értünk. A lényeg különben is az, hogy minél több mérkőzést játsszunk majd, bármilyen sportágban összemérhetjük a tudásunkat. Az eredmény nem fontos. Van néhány haverom a környéken, ők más iskolába járnak. Kérdezem is sokszor: hogy álltok a készülődéssel, mert aztán szeretnénk „elkapni” benneteket!*

Az edzés közben véget ér. Zúg a légkondicionáló berendezés, helyükre kerülnek a kosárlabdák, az átizzadt trikók.

A fiúk öltözője hangos még, amikor megrezeg a kézilabdakapu hálója az első lövésektől. Tizenöt lány, kék-fehér csíkos mezben — innen a nevük: *„Zebra”* — már meg is kezdi a labdaátvételi és lövőgyakorlatokat. Hetedikesekből verbuválódott a gárda, a kiírás utáni napon már készen is volt a nevezési lapjuk. Kézilabdázni szeretnek igazán.

A magasra nőtt *Bécsi Juli* egyesületben sportol: karatézik.

— *A legjobb lenne ebben a sportágban versenyezni* — meséli, labdát forgatva a kezében — *persze, a mi csapatunknak teljesen mindegy miben indulunk. Egyszerűen jók vagyunk, legyen szó kézilabdáról, kosárról vagy asztaliteniszről. Fociban még a fiúkkal is ki mernénk állni! A szüleim nagyon örültek, amikor elolvasták a kiírást. Rögtön mondták is, hogy feltétlenül jelentkezzem. Eljönnek majd a mérkőzéseinkre is, ide a tornaterembe vagy, ha idegenben játszunk, akár vidékre is.*

Lenhardt Istvánné, a budafoki Gádor utcai általános iskola testnevelője sem biztos, hogy számíthat a szülők segítségére. Ő — lévén az iskola „egy szem” testnevelő tanára — csak egyetlen csapatot indít. A gyerekek alsósok, mindannyian a harmadik „b” tanulói. Az edzés előtti gyülekező pillanataiban érkezünk.

Különleges csapat: fiúk és lányok alkotják vegyesen.

— *Vegyes csapat a miénk* — magyarázza *Tóth Attila*. — *Ezért úgy gondoltuk, hogy nem labdajátékokban, hanem más sportágakban hívjuk ki az ellenfeleinket. Kötélhúzásra, futásra, talajtornára gondoltunk... Már hosszú ideje gondolkozunk azon, vajon mit lehetne még kitalálni, ami mint újdonság, plusz pontokat hozhatna a csapatnak. Van egy-két elképzelésünk, de ez „hadititok”.*

Sinkovics Ferenc
Fotó: Karasz Lajos

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat felveszünk az 1983–84-es tanévre fonó és szövő, fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulónak.

FELSŐ KORHATÁR: 15 ÉV. TANULÓIDŐ: 3 ÉV

TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ: 500 FT

TANULMÁNYI ÖSZTÖNDÍJ: EREDMÉNYTŐL FÜGGŐEN 350–550 FT

ÖSZTÖNDÍJ-KIEGÉSZÍTÉS: 190 FT. TELJES ELLÁTÁS ÉS ELHELYEZÉS KOLLÉGIUMBAN HAVI 210 FT-ÉRT, TANKÖNYV ÉS MUNKARUHA DÍJMENTESEN. SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN A HAVI KERESETI LEHETŐSÉG 4000 FT-TÓL 4500 FT-IG.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától 16 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk. A gyár címe: PNYV MAGYAR PAMUTIPAR
személyzeti és oktatási osztály
Budapest, Lahner Gy. u. 30. 1046
Telefon: 693-111/115-ös mellék vagy 693-847.

JÓL JÁRSZ,
HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT
SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3200–6000 Ft-ig mehet!

Az 1983 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény: díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 5 Ft-ért napi háromszori étkezés, havonta 500 Ft szociális ösztöndíj, 320–700 Ft tanulmányi ösztöndíj. Válassz gyáregységeink közül!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT
Lőrinci gyára
Budapest, Gyömrői út 85–91. – 1183;
Újpesti Cérnagyár
Budapest, Váci út 91. – 1044;
Kaposvári gyár Kaposvár, Jutai u. 6. – 7400;
Miskolci gyár
Miskolc, József Attila u. 21. – 3527;
Váci gyár Vác, Vám u. 1. – 2600.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán. Kérésre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.

Szereted a szép, művészi könyveket?

Vegyél részt alkotó megformálásukban, elkészítésükben!

A KOSSUTH NYOMDA, az igényes művészi könyvek műhelye az 1983—84-es oktatási évben is lehetőséget nyújt az ősi és megújult nyomdászmesterség elsajátításához

KÉZISZEDŐ
MAGASNYOMÓ
SÍKNYOMÓ
KÖNYVKÖTŐ

szakmákban, ahol a szakmunkástanuló-idő három év.

A nyomdászmesterséget az ipari tanulók a legkorszerűbb gépeket és technológiákat megismerve, nagy szaktudással és tapasztalattal rendelkező szakoktatók segítségével sajátíthatják el.

JUTTATÁSOK:

A nyomdánkkal társadalmi tanulmányi szerződést kötött tanulók a tanulmányi ösztöndíjon felül 250 Ft ösztöndíjat kapnak. A szakmunkásképzés nagyfokú támogatása mellett lehetőséget adunk szakközépiskolai továbbtanulásra is. Művelődési, szórakozási lehetőség a könyvtárban és az ifjúsági klub rendezvényein.

Üdülés Balatonnál és Galyatetőn.
Sportolási lehetőségek.
Munkaruhát, továbbá 3 Ft térítés ellenében ebédet biztosítunk.

Érdeklődni és jelentkezni lehet szombat kivételével: naponta reggel 8 órától délután 3 óráig a **KOSSUTH NYOMDA** személyzeti és oktatási osztályán Budapest V., Alkotmány u. 3. Telefon: 122-114.

Megközelíthető: metróval, a Kossuth Lajos téri állomástól 3 perc.

HOZZÁNK JÖSSZ? JÓL JÁRSZ!

Az 1983—84-es tanévre 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett lányokat szövőnek, fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos, textilipari gépszerelő szakmára beiskolázunk szakmunkástanulónak.

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: villanyszerelő, műszerész szakmában 250 Ft, a többi szakmában 500 Ft társadalmi ösztöndíj, ezenkívül a tanulmányi eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz 130 Ft jövedelempótlék.

Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 3 Ft-ért biztosítunk az iskolában és üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás évente egy alkalommal.

A szakmunkásvizsga után szövő munkakörben bérbesorolástól függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen hétfőtől csütörtökig 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Cím: PATEX Angyalföldi Szövőgyár Budapest XIII., Fáy u. 81—83. — 1135

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett lányok és fiúk!

Az 1983—1984-es tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14—15 éves lányokat és fiúkat. Lányokat fonó, fiúkat textilgépszerelő, villanyszerelő, lakatos szakmákra szerződtetünk szakmunkástanulónak.

Felvételi vizsga nincs. A tanulóidő 3 év.

A tanulóidő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez segítséget nyújtanak.

Juttatásaink:

a fonó szakmunkástanulók részére: teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5 forint térítésért. Kivétel nélkül ingyenes a három tanév teljes idejére: kollégiumi elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha.

Ezen kívül megilleti a tanulót tanulmányi ösztöndíj (tanulmányi eredménytől függően) **350—750 Ft-ig,** valamint szociális ösztöndíj, havi **500 Ft** függetlenül a tanulmányi eredménytől. A többi szakmunkástanuló részére: ösztöndíj **500 Ft,** kollégiumi elhelyezés, napi 3 Ft-ért biztosítunk ebédet (az iskolai napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban).

A harmadik évben a fiúk és lányok részére jó tanulmányi eredmény elérése esetén **90%-os teljesítmény térítést fizetünk!**

Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után a fonó szakmában 2300—5500 Ft-ig, a többi szakmában bérbesorolási kategóriától függően alakul.

Kérésedre részletes tájékoztatónkat postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a továbbtanulási jelentkezési lapra kérjük írd rá, hogy fonó, textilgépszerelő vagy villanyszerelő, lakatos szakmára jelentkezel a PFV Lőrinci Gyárba.

A jelentkezési lapot a **PFV Lőrinci Gyár, személyzeti és oktatási osztálya, Budapest XVIII. Gyömrői út 85—91. — 1183** címre kell küldeni.

Jöjj hozzánk, várjuk a jelentkezésedet!

Pályaválasztók figyelem!

Jelentkezzetek
PAPIRIPARI szakmunkástanulónak!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták.

A legidőtállóbb a PAPÍR.

Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban rohamosan bővülnek.

FIATALOK!!!

CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint PAPÍRFELDOLGOZÓ SZAKMUNKÁSKÉPZÉS INDUL CSEPELEN.

Gyertek papíripari tanulónak. Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei.

Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

Képzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás helye: az 50. sz. Ipari Szamunkásképzői Intézet (Csepel — Bajáki F. u.)

A gyakorlati oktatás helye: a Csepeli Papírgyár.

A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:

- tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (250—500 Ft), és tanulmányi ösztöndíj (130—600 Ft)
- térítésmentes ebéd
- teljes tanfelszerelés és ruházat
- ingyenes kirándulásokat szervezünk
- kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál
- tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk
- ifjúsági klub, könyvtár
- sportolási lehetőségek, strand és sportlétesítmények a gyár közelében.

Bővebb felvilágosítást ad
a Csepeli Papírgyár
személyzeti osztálya
1751 Budapest XXI., Duna u. 42.
Telefon: 279-620/301, 535, 518 mellék

PV CSEPELI PAPÍRGYÁRA

HIRDETÉS

A tartalomból:

A TITOKZATOS KERÉKPÁROS

VIRÁG A VILÁGŰRBEN

VIGYÁZZ, JÖN A MACSKA!

A RUBINBÁNYA BETEGEI

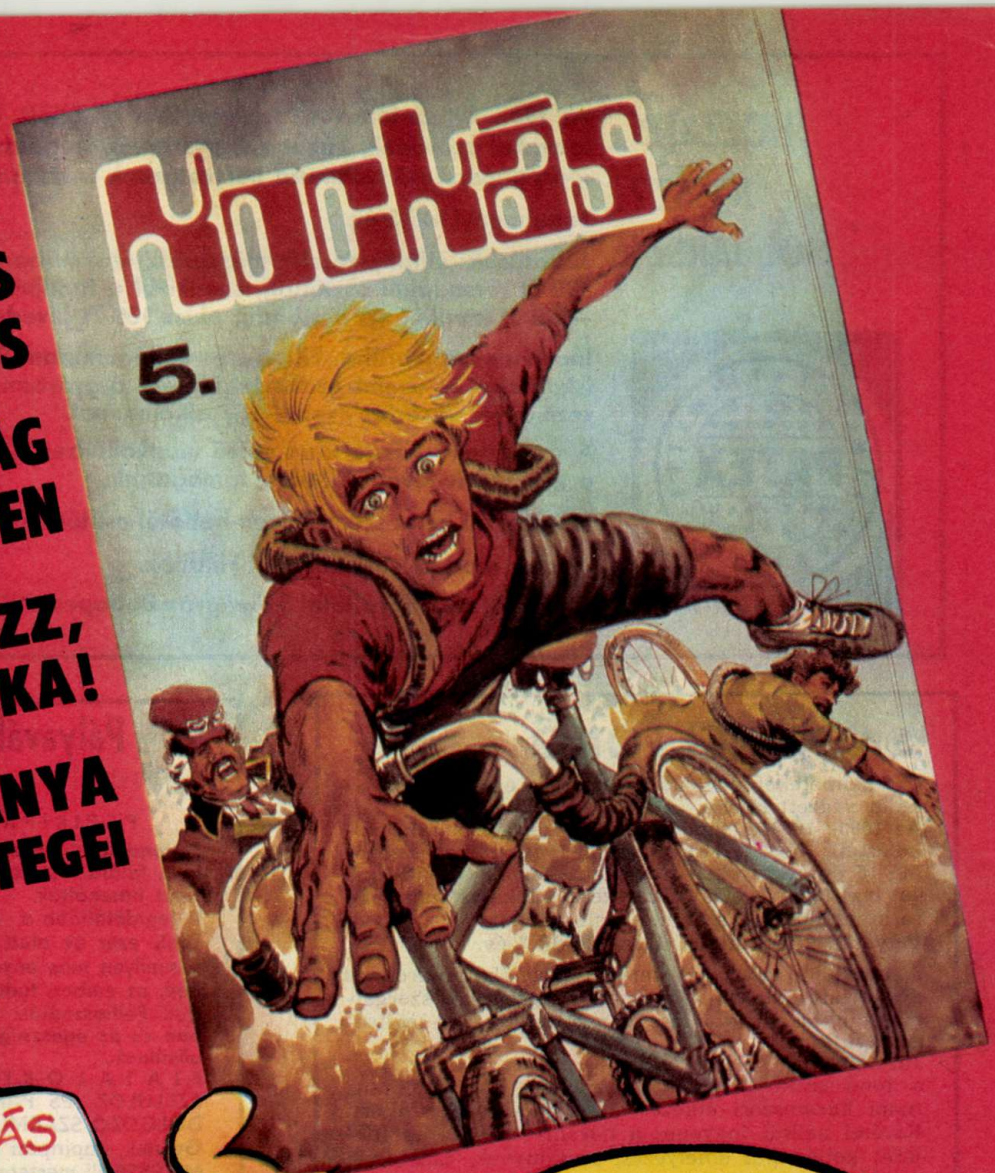

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, textilgépszerelő, lakatos és villanyszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk szakmunkástanulónak, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be az általános iskolát. A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk. Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van.

Az utolsó évben már teljesítménybér! Szakmunkásvizsga után a lányok leányszállóban, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján „Szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA

PATEX

személyzeti osztály Budapest XI. ker., Hauszmann A. u. 20. Levélcím: 1502 Budapest, Pf. 43.

A KISPESTI TEXTILGYÁR

A „ROKI HOKI" magazinban meghirdetett pályázatának nyertesei:

I. díj: Mon-Chi-Chi ágynemű garnitúrát nyertek:

Harkály Tünde, Ózd; Mamuzsics Mária, Csikéria; Száray Zoltán Bp. XVIII. ker.

II. díj: Asztalterítő garnitúrát nyertek:

Bella Lajos, Becsehely; Csuti Balázs, Pápa, Páncsics Katalin, Jászberény.

III. díj: 3 méter textíliát nyertek:

Mészáros Irén, Bölcske; Viktor Magdolna, Karácsond; Tóth Andrea, Patca.

A 100 db textíliából készült 1983-as falinaptár nyerteseinek nevét helyhiány miatt nem közöljük.

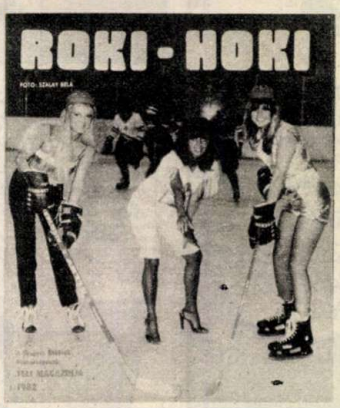

A szerencsés nyertesek részére a nyereményeket postán fogjuk elküldeni.

Kistext PRINTEX

VÁRUNK BENNETEKET AZ ÉPÍTŐIPARBA!

Tanuljatok olyan szakmát, amellyel felnőttkorban megkönnyítitek a saját otthonotok megteremtését. Ebben nyújt segítséget a Fővárosi 4. sz. Építőipari Vállalat, amely az 1983–84-es tanévre szakmunkástanulókat iskoláz be az alábbi szakmákra:

KŐMŰVES, KŐFARAGÓ, ÉPÜLETBURKOLÓ, ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ, SZOBAFESTŐ-MÁZOLÓ (TAPÉTÁZÓ), FAPADLÓZÓ ÉS MŰANYAGBURKOLÓ, ÉPÜLETASZTALOS, ÉPÜLETLAKATOS, ÉPÜLETVILLAMOSSÁGI SZERELŐ, GÁZVEZETÉK- ÉS KÉSZÜLÉKSZERELŐ, BÁDOGOS.

Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be a nyolcadik osztályt, illetve azok, akik már elvégezték és a 16. életévüket még nem töltötték be.

Tanulmányi idő 3 év, felvételi vizsga nincs.

Munkaruhát, kedvezményes étkeztetést biztosítunk. A vidékieket tanulóotthonunkban helyezzük el, napi háromszori étkezés biztosításával. Havi 250–500 Ft-ig társadalmi ösztöndíjat is fizetünk a tanulmányi ösztöndíjon kívül.

Jelentkezni, érdeklődni lehet a személyzeti osztályon (Budapest IX., Hámán Kató u. 3–5.) vagy a tanulóotthonban (Budapest VIII., Bláthy Ottó u. 6–8.).

ALASZKAI ARANYRÖGÖK 13

JACK ÉS FRED HOSSZABB IDŐT TÖLTÖTT DAWSONBAN. JACK ARRA HASZNÁLTA FEL A TÉLI ESTÉKET, HOGY EMBEREKKEL ISMERKEDJÉK. KÜLÖNLEGES EMBEREKKEL. LOUIS SAVARDRÓL PÉLDÁUL MEGTUDTA, HOGY ÖRDÖGI SEBESSÉGGEL SZÁGULD KUTYASZÁN FOGATÁN AZ ÉSZAKI UTAKON

SWIFT BILLGATESRŐL ELMONDTÁK, HOGY EZER TUCAT TOJÁST SZÁLLÍTOTT KLONDIKÉBE, DARABJÁT MÁSFÉL DOLLÁRÉRT

KARL ANDERSONIRÓL AZT HALLOTTA, HOGY ITALOZÁS IDŐBEN BECSAPTÁK

LÁTOTT EGY EMBERT, AKI EGY TARISZNYA ARANYAT TALÁLT EGY ELDUGOTT VÖLGYBEN

MEGISMERTE GEORG CARMACKOT, KLONDIKE FELFEDEZŐJÉT, AKI INDIÁN FELESÉGÉVEL A GAZDAG BÁNYÁRA BUKKANT

TALÁLKOZOTT ELAM HARNISH-SAL, AKI EGY ÉJSZAKA 20 EZER DOLLÁRT MULATOTT EL

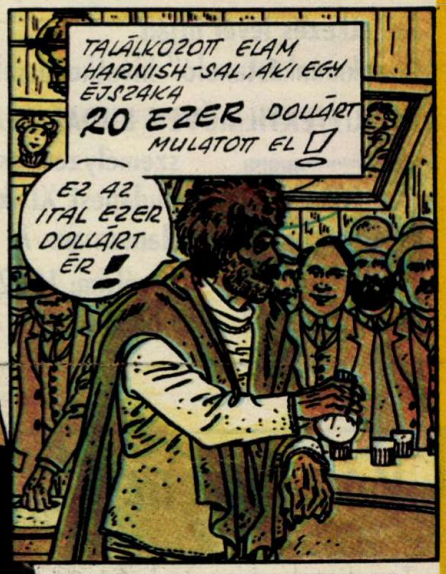

ELAM A TÉL KÖZEPÉN POSTASZÁNNAL 60 NAP ALATT TETTE MEG A DAWSON-DYEA-DAWSON UTAT!

UGYANCSAK Ő TÁRT FEL EGY FÉLMILLIÓT ÉRŐ ARANYLELŐHELYET

ELAM ÖREG ARANYÁSÓ VOLT, MEGJÁRTA A YUKONT, KLONDIKÉT ÉS ALASZKÁT. KEDVELTE A MEDVEHÚST

COPYRIGHT BY EDITION VAILLANT

FOLYTATJUK

83/14
XXXVIII. ÉVF. • 1983. ÁPRILIS 21. • ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

FONALFEJEK

(Lapozz a 22. oldalra!)

KÖVETKEZŐ, SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

A TANÁR ÚR FELFIGYEL. KUDARCOKKAL A SIKERÉRT. ELÉRNI A LEHETETLENT. KEDVES ISMERŐS: SZALMA LÁSZLÓ

BESZÉLJÜNK A ROCK-SZÍNHÁZRÓL. ROCK-OPERA VAGY ROCK-MUSICAL?! A MŰFAJ ALAPJA – WEST SIDE STORY. A HAIR ÉS A TOTÁLIS SZÍNHÁZ.

KUBA FÖLDÖN, VÍZEN, LEVEGŐBEN. MÉLYTENGEREK TITKAI. ÍGY LÁTTAM BÚVÉSZSZEMÜVEGEN ÁT. A PAJTÁS SOROZATA KUBÁRÓL.

margó

JÁTÉKFANTÁZIA

A férfi a vendéglőben ült.

Mondhatnám kocsmának is a helyet, de lám: én is szépítgetem a dolgot, ahogy ő maga tette, mentegetőzve rögtön, amikor megláttam kezében a kis piros, négykerekű csodát. Mert a férfi kezében egy játékautó volt, s a férfi azzal az autóval — játszott. Jobbról balra, majd balról jobbra gurigatta a matchboxot, számítgatta a gurítás erejét: hogyan tudja meglökni úgy az autót, hogy éppen az asztalszél előtt megálljon.

„A fiamnak vettem" — mondta, ahogy meglátta érdeklődésemet. Hangjában mentegetőzés volt.

Pedig hát nem volt mit takargatnia! Mint ahogy nekem sem kell szégyellnem, hogy az eset nem egy előkelő helyen, hanem egy külvárosi — kicsit zajos, kicsit füstös — kocsmában esett meg. Kivált azért nem, mert a történet éppen jó példa arra, hogy a játék mindenhova elkísér.

Oda is, ahol éppen nem várjuk jelenlétét.

Úgy lehet, mi magunk osztjuk ketté a világot játékra való (mi több: illő) helyekre és időkre. Mintha az életnek effajta besorolása vajmit is változtatna az élet ritmusán. Mintha magunk erejével meg tudnánk akadályozni, hogy ránk törjön a játék szenvedélye.

Hiszen — vallom Karinthy Frigyessel — az élet játék, s mindahányan abban is megméretünk: menynyire tudunk játszani. Valóságos játékainkkal: labdával, fejtörővel, s a video-technika legújabb csodáival. S képletesen is, merthogy mindnyájan, naponta játszunk.

Kis játékokat, persze. Játszunk, ha utánaintegetünk az elrobogó vonatnak vagy a vonatablakból mi integetünk vissza. Játszunk, ha szamárfület képzelünk a velünk szembejövőnek, s ha mosolyából meglátjuk: mit is gondolhat ő rólunk? Játszunk gondolatban, mosolyokban, szemvillanásokban.

Aztán vannak más játékaink is. Játsszuk, hogy dolgozunk, hogy szeretünk, hogy tanulunk. Játszunk örömöt és néha keserűséget is játszunk. Utóbbit hívjuk úgy, hogy élet, és hajlamosak vagyunk a játéknál komolyabbra venni.

Pedig hát nincs kis és nagy játék, ahogy nincs kis és nagy élet sem. Csak piros autók vannak, amit lehet tologatni jobbról balra és vigyázni, hogy ne menjen túl az asztalszélen.

És nem szabad szégyellnünk, ha a másik észrevesz bennünket.

Major Árvácska

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztő: BŐCS FERENC, SZIGETI PIROSKA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

83.0799 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-19583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

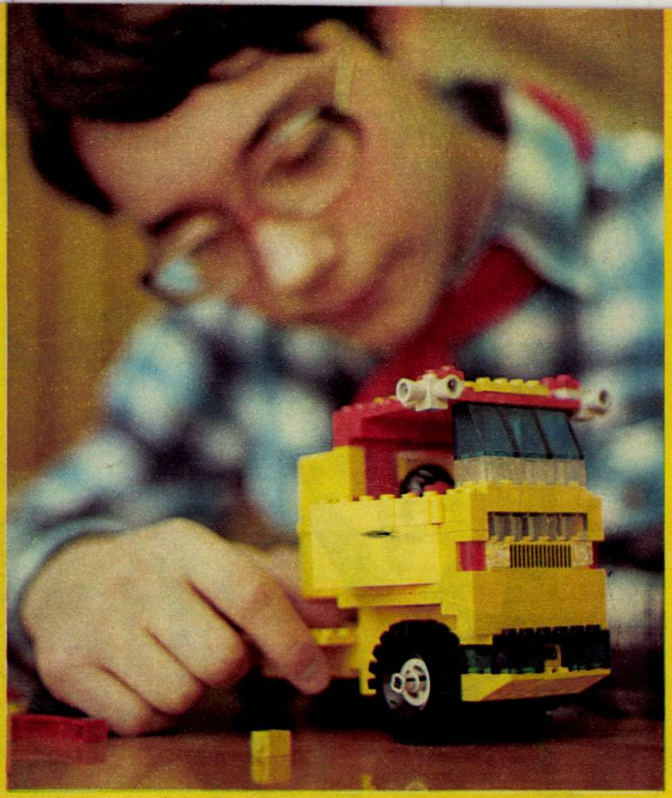

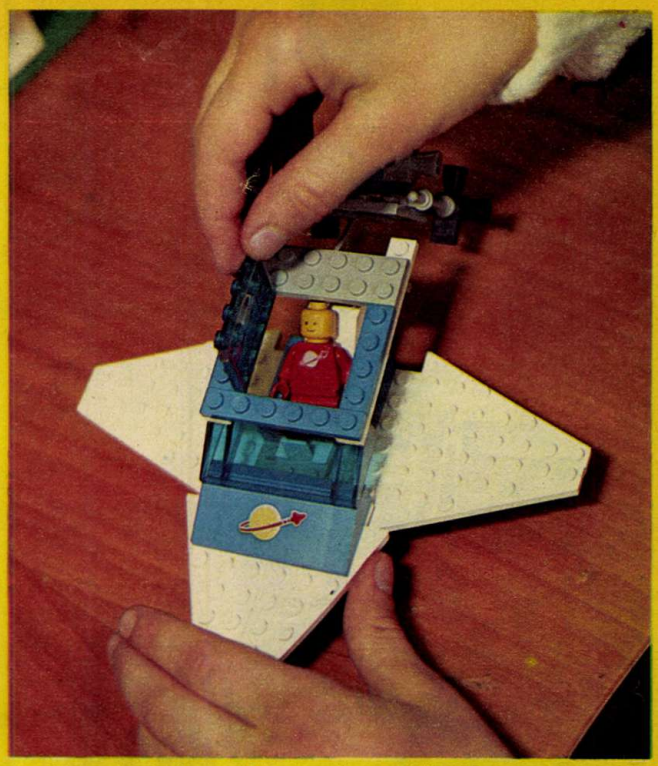

FANTÁZIA-JÁTÉK

Nem az a játék jó, amelyet mások egészen készre, szétszedhetetlenre teremtenek meg számunkra. Az a játék jó, amely felismerhetetlen, ha kinyitjuk a dobozát: mi ez a semmi-halmaz? A kíváncsiság fantáziát és kezet mozdít, elkezdünk alkotni és a kis semmi-darabkákból paloták, toronydaruk, házak, örökmozgók születnek. Mint a budapesti Kreutz Róbert Úttörőházban is

FOTÓ: KARASZ LAJOS

Fót. A hatvannégy holdas birtokon sok száz állami gondozott gyerek él. Lakói egymás között csak „gyeri"-nek hívják. A gyermekváros nemrégen ünnepelte huszonötödik születésnapját. Mi miért nem írunk róluk? Elindultunk felfedezni a kívülálló számára sokszor bizony bizarrnak tűnő világát. A riportban szereplők nevét megváltoztattuk.

Az életutak, a történetek igazak.

A gyermekváros ebéd után éli igazi életét.

Nincs olyan szakkör, ahol ne tolonganának. Mindegyik szabadon választható foglalkozásnak megvan a maga varázsa. A szakköri munka a legmegnyugtatóbb gyógyszer.

H. Andrea negyedikes, ki sem látszik a szövőszék mögül. Arca durcás, szeme szikrázik, keze alatt gyűlnek a minták a textilen.

— *Meglátogatott a nagyanyám* — mondja. — *Hozott két tábla csokit, meg egy fél grillcsirkét. Mintha itt éheztetnének...! Azért jött, hogy elmondja: anyuék megint nem visznek haza. Fáradtak, elutaznak külföldre pihenni. Alig vártam már a szakkört. Nagyon kell figyelni a mintákra, nincs idő másra gondolni.*

Elfintorodik.

— *Pedig igazán nem is szeretek szőni...*

A gyerekek érzésvilágáról az agyag mesél. Az állatfigurákon mindig megmintázzák a kölyökállatokat. Lehetetlen nem megérezni az alkotói vágyat, a gyermek anyját ölelő ormótlanul nagy kezei láttán. A szobrok, rajzok akaratlanul is vallanak a család utáni vágyakról. A magányosságról — a sokaságban.

A nyolcéves K. András karácsonyt rajzol. Húzogatja a vonalakat, közben gondolkodik. „Kell egy nagy fa." Már rajzolja is az egész lapot átérő fenyőt. „Az ajándékokról sem szabad elfelejtkezni!" A kép oldala tele lesz csomagokkal. Rajzol vagy ötvenet. „Ez pedig én vagyok!" — fejezi be a művét egyetlen esetlen, ákombákom figurával.

A szakmunkástanulók tájképet készítenek. K. József pasztell-barna erdejének közepén rikító sárgán áll egyetlen fa. Törzse töredezett, ágai lógnak. A kép bizarr, de szép.

G. József átvág a nyugodt parkon. Hóna alatt csomag. Megáll a tó szélén, nézi magát a vízben. Erős csontú arc, mélyen ülő, szúrós szemek, fekete göndör haj. Nem követi senki.

Átlép a bozóton és eltűnik a sűrűben. Az eldugott tisztáson két kutya rohan elé. A lécekből összeeszkábált kutyaólakat alig lehet észrevenni. A gyeriben nem lehet állatot tartani.

A GYERI (II.)

TÖRÖKÜLÉSBEN A SZŐNYEGEN

József titkáról csak kevesen tudnak. Az egyik beavatott az állatorvos. *„Na, mi történt blökik?"* — kérdi négylábú társait. Az állatok figyelnek, mintha értenék gazdájuk minden szavát.

— Nem nagyon van kinek beszélni gondjainkról — panaszolja a hatodikos A. Tamás. *— A többieket nem érdekli: ugyanabban a cipőben járnak ők is. A tanárok, nevelők lehetnek rendesek, de apjuknak, anyjuknak sohasem érzik őket.*

A délután derekánál járunk. A szakköri foglalkozások zsongását csend váltja fel. A tanulószobai teendők nem tűrik a zajt. A lecke kikérdezésénél már oldottabb a hangulat. Közbe lehet szólni és a buta válaszokért sem jár rossz jegy, hanem nevetés.

G. Józsi a tanári asztalra csúsztat egy rajzlapot. Gizi néni, a nevelőtanár naponta kap ilyen „üzeneteket" harmadikosaitól. A kép őt ábrázolja fehér köpenyben, amint éppen virágot kap. Mamának! — ez is rá van írva a lapra. Meg kellene szidni Józsit: matek helyett rajzolt. Barátságos barack a feje búbjára, szidásnak ez is megteszi.

A rajfoglalkozás a tanulószoba és a hálótakarítás miatt kiszorul a folyosóra. Törökülésben a szőnyegen: jobb pózt az énekléshez kitalálni sem lehet. Az ötödikes lányok úttörődala pedig nem csupán szól, hanem zeng is. Íze van. A szemekben közben ott csillog az elmúlt nyári táborozás emléke.

— Zakopane varázsszó a gyeriben — emlékezik G. Andrea. *— Nem a magas hegyek, nem is a nyári hó miatt. Külföldre útlevéllel utazni! Nem hinném, hogy én, családi körülményeim mellett valaha is eljutottam volna más országba. Még a szomszéd faluba is szöknöm kellett.*

Szökés.

Az intézetekben mindennapos kitörési kísérlet a Gyermekvárosban nem, vagy csak ritkán fordul elő. Így van ez még akkor is, ha van aki nem tud, nem akar beilleszkedni a közösségbe.

D. Zsuzsát alig négy hónapja hozták a Gyermekvárosba.

— Utálom az egészet — mondja elkeseredetten. *— Nem tudom mit tehetnék? Könnyű azoknak, akik egészen kicsi korukban kerültek intézetbe! Engem eddig elkényeztettek, és azt hittem: szeretnek is. Kihasználtam a kényeztetést, rossz lánya voltam anyámnak. Állami gondozott lettem tizenöt évesen. Egyik pillanatról a másikra tűnt el mellőlem a család. Ezt nem akarom megszokni! Először az öngyilkosságra gondoltam. Gyáva vagyok. Szökni?! Egyszerű lenne, ki kellene sétálni a kapun, mindig nyitva van. Csak semmi értelme. Hová mennék? Anyám eldobott magától. Akarom vagy nem, nekem ez börtön. Sokan vagyunk a Gyermekvárosban, mégis úgy érzem, mintha egyedül az én cellám lenne minden épülete. Nem fordítja felém senki az arcát, csak a falak . . .*

Szürkül.

Fél óra van a vacsoráig. Lehet sétálni egy keveset a parkban. Vörösen izzó égbolt, tó fölé hajló fűzfaág, korlátnak támaszkodva egy lány és egy fiú fogja egymás kezét.

Koncz Dezső

(Folytatás a következő számunkban)

Kedves lányok és fiúk! Köszönöm névnapi jókívánságaitokat. Nem is mertem remélni, hogy ennyien gondoltok rám, szép és jó szavakkal, rajzokkal kedveskedtetek. Köszönöm bizalmatokat és örülök, hogy érdeklődéssel várjátok és olvassátok soraimat.

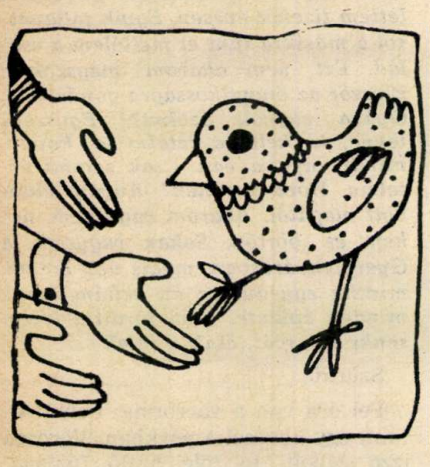

MADÁR — A Pajtás 1982/33. számában válaszoltam Madárnak, és arra kértelek benneteket, hogy akinek van mondanivalója ebben a témában, írja meg. Több levelet is kaptam, tele jó tanácsokkal és hasonló fiúkat említve, mint amilyen Feri, Madár barátja. „Madár" erdélyi fiú, a Madár jeligét én találtam ki, azt gondoltam, ráismer a válaszra és magára. Madár azóta nem jelentkezett, pedig örülnénk neki, mert többen is szívesen leveleznétek vele. Akik írtak, szintén ismernek környezetükben hasonló fiatalokat, akik műveltek, jól képzettek, de kissé nagyképűek és néha gorombán viselkednek lányokkal, fiúkkal egyaránt. Az is kiderül ezekből a levelekből, mennyi köztetek a segítőkész, jó barát. Ennek szívből örülök. A barátság nagyon fontos dolog és az igaz barátságok ebben a korban keletkeznek. Előfordul persze, hogy az ember a legjobb szándéka ellenére is elkövet hibákat kapcsolataiban. Gyakran még az is ellenére fordul, ha jót tesz valakivel. Ezen nem szabad elkeseredni. Kisebb a jelentősége annak, hogy megértik-e, értékelik-e jó szándékunkat. Aki van olyan gazdag, hogy önmagából másnak tud emberséget, megértést, segítséget nyújtani, nem lehet olyan szegény, hogy bánnia kelljen, ha olykor-olykor „rossz talajba" hullatja segítőkészségének, baráti érzelmeinek „magjait". Előbb-utóbb meglesz a foganatja még abban is, aki az adott esetben és időben nem mutatkozik értőnek és érzőnek. Ha nem is pillanatnyilag, de távlatokban bizony megtérülnek az energiák. „Messze jövendővel komolyan vess öszve jelenkort; hass, alkoss, gyarapíts..." írja Kölcsey Ferenc, a nagy magyar gondolkodó, a Himnusz költője. Ezeket a gondolatokat küldöm Madár helyett — amíg jelentkezik — „Madár II.", „Jót akartam", „Madár bátorító SZa" jeligére. Ildikónak köszönöm a verseket!

„TALÁN EGYIK LEGNAGYOBB TISZTELŐJE" — Köszönöm jeligédet. Nagyon komoly témáról írtál és egyben egy fiúról, aki viccként kezeli az életet és a halált. Aki a mások viccmesélése közben nyilvánosan megsebesíti magát, azzal valami komoly baj lehet. Igaz, hogy amikor ez a fiú ezt tette, már arról beszélgettetek, hogy milyen sok fiatal játszik hazárdjátékot az életével. Sok az öngyilkossági kísérlet és az öngyilkosság is hazánkban. Amíg az ember fiatal, pazarlóan bánik az idővel, s az élettel. Talán minden fiatalnak megfordul a fejében az élet értelmének vitatása, s az is, hogy őt nem szereti senki és akkor nem is érdemes élni. Nekem is voltak ilyen gondolataim, egészen addig, amíg egyszer rá nem jöttem, hogy ha nagyon hosszú ideig is fogok élni, mondjuk 100 évig, akkor is rövid lesz az életem a világmindenség korához képest. Elszégyelltem magam és kerestem az élet értelmét a vonuló felhők, a nyíló virágok, a jó szavak, a hulló hópihék csodálatában — és meg is találtam bennük! Az azonban legszilajabb ifjúságomban sem jutott volna az eszembe, hogy azzal hívjam fel magamra egy fiú figyelmét, hogy társaságban kaszabolom az ereimet. Annak a fiúnak pedig, aki ilyet csinált, ha én kötöttem volna be a kezét, utána saját ép „kis kacsóimmal" — pszichológia ide, pszichológia oda — bizony lekevertem volna egy egészséges pofont.

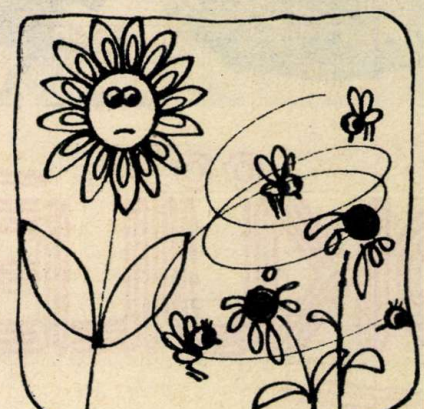

NEM VETTEK ÉSZRE? — Te vagy az osztályban a legjobb tanuló, őrsvezető, rajtitkár. Úttörőmunkát végzel és énekkarba is jársz. Okos, csinos kislány vagy, miért gondolod, hogy egész életedben magányos leszel? Legyél csak igényes továbbra is, ne te adj le az igényeidből, hanem várd meg azt a fiút, aki észreveszi értékeidet és értékelni is tudja azokat. Semmiről nem késtél még le, inkább a többiek kapkodják el hebehurgyán a dolgokat, nemcsak a fiúzásban, hanem a tanulásban is, mindabban, amiben te jobb vagy náluk.

MIT TEGYEK? — Bizony, Lackó öcsédnek hiányzik az édesanya közelsége. Ti már jobban meg tudjátok érteni, hogy sok elfoglaltsága van a kórházban és ezért van keveset veletek, de Lackó ezt még nem érti. Ő a legkisebb gyerek és az egyetlen fiú köztetek. Talán ez is oka „hisztis" tulajdonságainak. Azt ajánlom, foglalkozzatok vele. Meséljetek neki, tanítsátok szépre, jóra, segítőkészségre, engedelmességre. Ehhez azonban az szükséges, hogy ezeket az erényeket ti is fejlesszétek magatokban. A türelem gyakorlását máris elkezdhetitek Lackó nevelésének gyakorlatában. Azért rosszalkodik, mert unatkozik és hiányzik neki édesanyátok. Ti, lányok pótoljátok őt! Kényeztetés nélkül szeressétek, nevelgessétek öcséteket — mindnyájatok örömére.

„NAGYON ROSSZ HELYZETBEN VAGYOK" — jeligét írtál, de nevet, címet nem, mégis azt kérted, levélben válaszoljak neked. Így a Pajtásban tudok csak válaszolni. Szüleid válnak, de ezt titkolják előttetek. Te már tudod ezt, 10 éves testvéred pedig „egész hülye" lett tőle — írod. Bizony nehéz dolog azt látni, érezni, hogy anyukádat sem ti, sem apukád nem érdekli, hanem egy másik férfival törődik. Én azt ajánlom, beszélj anyukáddal őszintén. Mondd meg neki, hogy te tudod az okát, amiért veszekszik apukáddal és azt is, miért nem érdeklődik az iránt sem, hogy rontottál-e az iskolában és szomorú vagy, amiért ő elvágyódik tőletek. Kérdezd meg, mit gondol, mit érez azzal kapcsolatban, hogy három ember sorsát, érzelmi életét veszélyezteti, amikor sajátját helyezi előtérbe? Tudom, hogy bátor vállalko-

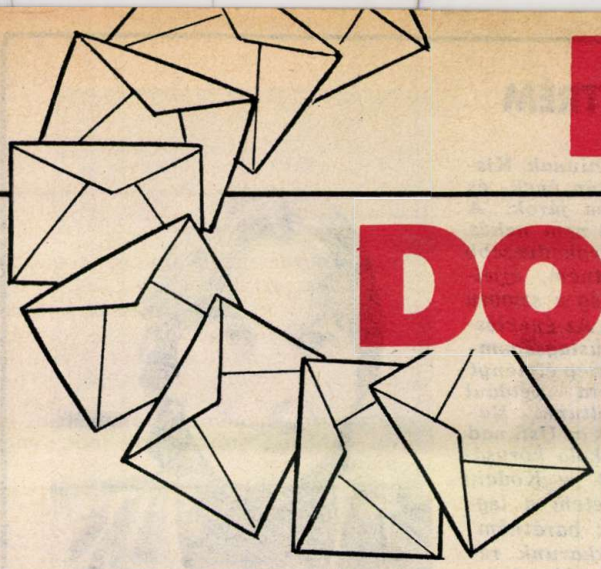

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

zásra biztatlak. Lehet, hogy meg fog rád haragudni, de bízom benne, hogy gondolkodni fog és végül mellettetek dönt, hiszen édesanya.

NEVELŐANYA — Szüleitek elváltak, öt év intézet, majd nevelőanya, aki eleinte igen rendes volt, de később megváltozott. Most együtt isznak apátokkal és veletek nem úgy bánnak, ahogy azt szeretnétek. „Szigorú lett és kapzsi", veszekedős, és szerinte, ti vagytok a hibásak mindenért. Jeles tanuló vagy, de félsz, hogy nem tanulhatsz tovább, mert nevelőanyád 80 fillérért is szól, ha nem tudsz elszámolni vele. Bennem is akkora a kérdőjel, mint amekkorát a borítékodra rajzoltál. Tarts ki, tanulj és próbálj olyan szakközépiskolát választani, amely kollégiumi elhelyezéssel jár, talán ikertestvéredet is magaddal vihetnéd. Kérj támogatást nővéreidtől, akik már felnőttek, s akik maguk is átélték, amit ti most. Biztosan megértenek és segítenek nektek jó tanáccsal is és talán anyagilag is.

VÁRVA VÁROM — Azt hiszem, nem kell törődnöd azzal a kis gennyes pattanással, ami már be is gyógyult és nem is fájt. Nem hiszem, hogy komolyabb dolog lett volna. A körzeti doktor is megnyugtatott, miért nem hiszel neki? Verd ki azt a rákot-mákot a buksidból. Inkább egyél sok édességet, finom szalonnát, nagyszerű zsíros „deszkákat" jó puha kenyérből, és majd kigömbölyödsz ettől, meglátod.

EZ MÁR KÍNOS — A pattanások sok serdülő életét megkeserítik. A menstruáció előtt és alatt felnőttkorban is gyakran előfordulnak. Nyomkodni valóban nem szabad, kenegesd Tini-tonikkal, ez fertőtleníti, szárítja a bőrt. Kozmetikushoz fordulni mindenkinek ajánlatos, aki erősen pattanásos, a szakszerű kezelés enyhíti a bajt. A szemölcsöket tilos kapargatni! Mutasd meg őket bőrgyógyásznak!

NEM MINDEGY — De nem ám, milyen ápolt a külsőnk, milyen a hajunk! A zsírosodás, korpásodás gyakori probléma. Ma már sok jó sampont lehet kapni, amivel csökkenthetők a tünetek. Általában azt tartják, hogy hetenként célszerű hajat mosni, de mostanában már olyan samponok is vannak forgalomban, amelyekre rá van írva: „mindennapos hajmosáshoz". Ezek kevésbé szárítják a fejbőrt, és így nem ingerlik fokozott zsírtermelésre.

HOGY MAGYARÁZZAM MEG? — Mármint anyukádnak azt, hogy azért nem tudsz tanulni, mert ő egyfolytában beszél. Egyrészt azt javaslom, hogy igyekezz fél ötig elkészülni a tanulással, vagy legalábbis a nagyobb részével, és akkor ráérsz anyukádat hallgatni, amikor hazajön, másrészt pedig próbálj meg segítséget kérni tőle. Esetleg kérd meg, hadd mondd föl neki a leckédet vagy olvassátok együtt, amit lehet, ha nem értesz valamit, kérd, hogy magyarázza meg. Így anyukád is beszélhet, és te mégis tudsz tanulni közben.

SZERETNI AKAROK! — A szeretetre mindenki vágyik, adni is, kapni is szeretnénk mindnyájan. A te korodban sokan érzik úgy, hogy őket nem szereti senki, hát még, ha erre alapjuk is van, mint neked. Gondold bele magad az anyukád akkori helyzetébe: fiatal volt, meghalt a szerelme, itt maradt egy pici gyerekkel egyedül. Sokkal magányosabb lehetett, mint te most a legkeserűbb perceidben, szorította a felelősség, hogy téged hogyan tud majd egyedül felnevelni. A gyerekeknek mindkét szülőre szükségük van, szükségük van testvérekre is. Bocsásd meg a mamádnak, hogy újra férjhez ment, igyekezz örülni annak, hogy lett férje, neked meg apád és testvéreid. (Ha mártírként feláldozza az életét és csak neked él, azzal mindkettőtöknek rosszat tett volna!) Próbálj meg kibékülni a helyzettel, és akkor talán belátod: tévedtél, amikor úgy képzelted, hogy nem szeretnek. A saját, önálló érzelmi életed csak most kezd kibontakozni, most kezdődik a nagy barátságok és szerelmek csodálatos korszaka. Természetes, hogy vágyódsz ezekre az érzésekre, hamarosan át is fogod élni őket!

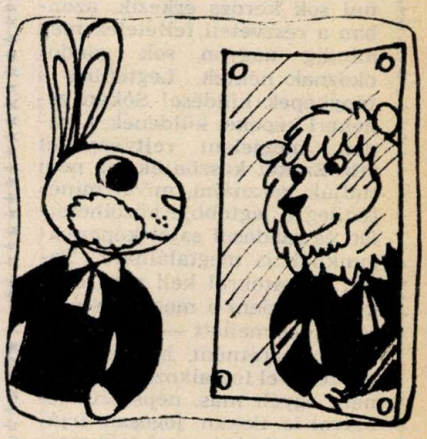

HOGYAN KEZDJEM EL? — Es minden félénk fiú figyelmébe! Minden héten kapok egy csomó levelet lányoktól, akik azt panaszolják: tudják, hogy tetszenek egy fiúnak, de az nem szól semmit, és hogyan lehetne vallomásra bírni. Az ember észreveszi, ha tetszik valakinek, a pillantások, a viselkedés sok mindent elárul. Ilyen esetekben nem kell visszautasítástól tartani, a lányok pedig imádják a szerelmi vallomást. Ezt tudva könnyebb összeszedni a bátorságotokat!

ZSIBONGÓ

TÜSKE

Megint (újra, de nem utoljára): helyesírás.

Kapom a leveleket tizével, százával. A levelek végén udvarias hangú utóirat: ne tessék haragudni a rossz helyesírásért.

Meglehet, nem is udvarias, udvariaskodó csupán a fordulat. Mert rossz helyesírással levelet írni, vélem, igen nagy udvariatlanság. Még akkor is, ha az illető nem tud a hibájáról. Ha viszont nagyon is tudja, hogy hibázott, bosszankodom tizedszer, századszor, vajon miért nem javítja ki?!

(Major)

POP-SAROK

Pop klubunkhoz változatlanul sok kérdés érkezik, azonban a részvételi feltételek még mindig nagyon sok gondot okoznak nektek. Legtöbbet a fényképek küldése! Sokan zenekari képeket küldenek, kivágott, megjelent rejtvényeket stb. Ezeket köszönjük, de nem tudjuk használni, mivel minőségileg a legtöbbje közölhetetlen és ráadásul saját képanyagunkban is megtalálható. Tehát magatokról kell egy fényképet küldeni a megfejtés és a jó kérdés mellett — amely kérdések szeretném, ha nemcsak popzenével foglalkoznának, hanem egyéb más, népszerű témával is. Sokan jogosan írjátok, ha minden megfejtés mellé képet küldenétek, akkor nem lenne elég egy fényképalbum sem. Ez így igaz. Ezért aki már egyszer küldött képet, annak többet nem kell, mert azt eltesszük. Csak ezt az újabb rejtvény megfejtésekor közölje velünk levélben. Továbbra is izgatottan várjuk a megfejtéseket, a képet és a sokféle izgalmas kérdést. Különben a Hungária véleményeket érdeklődve olvassuk.

Dévényi Tibor

AZ ÉN PORTRÉM

Kovács Valériának hívnak, Kisvárdán a Kodály Zoltán ének- és zenetagozatos iskolába járok. A bemutatkozásom után nem nehéz kitalálni: mi is a legkedvesebb időtöltésem. Ha tehetném, éjjel-nappal énekelnék! Még a szigorú próbákat is szeretem. Az éneklésnek és az iskolai kórustagságomnak már eddig is sok szép élményt köszönhetek. Utoljára például Csehszlovákiában voltunk. Nagyon jó a kapcsolatunk az Usti nad Labenben működő iskola kórusával. A „Gergelyjárást" — Kodály Zoltán művét — szeretem a legjobban és csehszlovák barátnőmnek is ez tetszik énekkarunk repertoárjából. Vele állandóan levelezek és már alaposan megtárgyaltuk egymás életét. Persze, az utóbbi időben a sok gyakoriás miatt szinte még a levélírásra sem maradt időm, de nem baj, mert énekelhetek.

FOTÓISKOLA

Így kell csinálni! – mutatja Tóthpál Gyula fotóművész a mesterség fogását a „tanoncnak", Trerr Péternek, az érdi 4-es iskola diákjának. A kép a magyar diákok pozsonyi látogatása alkalmával készült, s a „tanár úr", Tóthpál Gyula fotóművészetével azóta megismerkedhettek az érdiek is.

„HORDÁROK"

Miért lődörögnek ezek a diákok a Tatabánya-alsói vasútállomáson? Csomagjuk sincs: beszélgetnek, ugratják egymást, várják a vonatokat. Amikor megáll a szerelvény, szétrebben a kis csapat. Kettesével, hármasával sietnek az idős emberekhez, hogy kivegyék kezükből a nehéz csomagokat. A fiatalok legtöbbször az autóbusz-megállóig viszik a súlyos táskákat, de az is előfordult már, hogy lakásukig kísérték őket.

A segítők a Népköztársaság utca 32. szám alatti ház gyermekklubjának tagjai. A klubnak nincs neve, nincs állandó programja. Mégis, ők nyolcan, sokat kirándulnak együtt, segítenek egymásnak a tanulásban. Hétvégeken mennek le a pályaudvarra segíteni, amikor nagy a forgalom. Néhány felnőtt, kéregető suhancokat lát bennük, pedig ők egy fillért sem fogadnak el a „hordárkodásért". Félnek odaadni a csomagjukat, mert attól tartanak . . . Ők vannak kevesebben. Legtöbbjük hálás a diákok segítségéért. Bár még zavarba jönnek, amikor udvarias szóval elébük állnak.

(Mátételki)

BARLANGLESŐK

Izgalmas dolog a barlangászat, de a tizenéveseknek még csupán a leskelődés marad. Helyesebb is egyelőre csak kívülről elképzelni a mélységek titkait, mert a barlangmászás csak felkészült hozzáértőnek, edzett sportembernek való!

LENINRE EMLÉKEZÜNK

113 éve, 1870. április 22-én született Vlagyimir Iljics Lenin. Képünk Varga Imre mohácsi szobráról készült: úttörők tisztelegnek a nagy forradalmár és államférfi emlékművénél.

VEGYÉL RÉSZT!

FUTAPEST

A KISZ Budapesti Bizottsága a Képes Sporttal, a Magyar Rádióval és a Magyar Atlétikai Szövetséggel közösen 1983. április 30-án rendezi hagyományos tömegfutó-versenyét.

Jelentkezni a helyszínen is lehet reggel 8.30 és 10.20 között. A mezőny 10.45 órakor rajtol a Dózsa György útról a Sportmúzeum elől és 11 300 méter lefutása után ugyanoda érkezik vissza a célba.

SZOLIDARITÁSI NAP

Április 24: nemzetközi ifjúsági szolidaritási nap. Balmazújvárosból érkezett képpel köszöntjük e napot: így ünnepelte a találkozást az Esze Tamás Úttörőcsapat Petőfi Sándor raja és vendégük: W. Johannes Russom, etiópiai diák.

RAJZOLJ TE IS!

Szeretsz rajzolni? Rajzolj te is, és nevezz a VIII. debreceni gyermekrajzpályázatra. Beküldhető: 1982/83-ban készült, kiállításon még nem szerepelt festmény, grafika, batik, amely a gyerekek életét mutatja be. Pályaművedet hátlapján magyar, orosz vagy angol nyelven tüntesd fel nevedet, születésed helyét, időpontját, nemzetiségedet, nemedet, pontos címedet (lakás és iskola vagy úttörőcsapat), beküldött művedet címét és tanárod (vezetőd) nevét és címét. Pályázni 1983. május 15-ig lehet a Kölcsey Művelődési Központ címén (4026 Debrecen, Hunyadi u. 1—3.).

ZSIBONGÓ

A TÁZLÁRI KRISTÁLYVIRÁG

Reggel van, nyolc óra. Csendes a falu. A presszóban három-négy vendég üldögél ünneplőben. Így szokás vasárnap.

A művelődési ház zárva. Az ajtón nyomtatott plakát, színházba invitál Kecskemétre. A „Bánk bán"-t játsszák. Mellette kézzel írva egy másik: Fésűs Éva mesejátéka, a „Kristályvirág". Zenéjét Tamási Zdenkó szerezte, előadják a tázlári színjátszó szakkör tagjai.

Földre pottyant tündérkirálynő

Fél kilenc. Az udvarra bepöfög egy traktor. Rakománya: székek, díszletek. Két fiú ugrik le, szó nélkül pakolnak. Díszletezők lehetnek.

— A csudát! — húzza fel az orrát Vincze Sándor. — Fontos szerepem van a darabban, Tökfilkót játszom.

Tíz széket cipel egyszerre, majd a második forduló után folytatja bemutatkozását.

— Öt éve járok a színjátszó csoportba. A „Kristályvirág"-ot három éve adtuk elő először, nekem akkor is ez a szerep jutott. Úgy mondják: rám szabták a figurát. Harmadéves szakmunkástanuló vagyok, asztalos leszek. Bizony, a szombati próbák helyett akadt volna egyéb dolgom is. De hát, imádok játszani! Persze, valakinek pakolni is kell. Nagy a sürgés-forgás: este tízkor volt vége az első előadásunknak, kint a tanyán.

Megérkezik a világítás, a színpadon vezetékek keresztül-kasul, oldalára állított színpadképek, reflektorok, szerszámok. Fidres-fodros, ruhák sorakoznak a fogason. Gyerekek várakoznak odakint, öltözni akarnak. Persze, öltöző nincs, pontosabban van, csak szénnel teli. Marad tehát a folyosó.

Kilenc óra. Csordás Erika elégedetten igazgatja földig érő égszínkék jelmezét.

— Már megint izgulok, pedig csak énekkaros vagyok — mondja. — Alig tudtam aludni. Szinte vonz a színpad, állandóan erre gondolok, és állandóan — csak izgulok.

Tükör nincs, s hogy a smink hogy sikerült, legfeljebb egymás szeméből állapíthatják meg. Erika szép: mintha tündérkirály-

Az előadás előtti pillanatok mindig tele vannak feszültséggel. Igazítanivaló az utolsó másodpercben is akad a jelmezeken, díszleteken. Aztán felgördül a függöny és a teremben attól kezdve az önfeledt játék veszi át a „szót"

A darab egyik legszebb jelenete a királylány dala, amely a szerelemről szól

nő pottyant volna meseország trónusáról a földre, pedig „csak" énekkaros.

Minden jegy elkelt

Minden kellék a helyén. — Kinél van tű és cérna? — kiáltja valaki a színpad mögül. Egy anyuka siet, hogy megigazítsa az elengedett varrást.

A nézőtéren ülnek már néhányan, a tanyákról korábban kell indulni. Nem lehet pontosan kiszámítani az érkezést, és még a moziból sem illik késni, nemhogy a színházból! „Telt ház lesz!" — mondják a rendezők. Alig akad már jegy az irodában.

Kovács Gyuszi elsős, a pénzét számolja.

— Van még két testvérem is, így a jegy harminc forintba kerül. Anyu és apu este jönnek, nekik hatvan forint a két jegy. Akkor tíz forintot kérünk vissza a százasból — fejezi be a „számtanórát" a fiú.

Néhány perc van még tízig. A zenekar hangol. A zenészek a Pécsi Nemzeti Színházból és a kiskőrösi zeneiskolából jöttek, de vannak köztük helybeliek is. A zongoránál Tornyay György. Ő az egyik „szülője" a Tázláron nyolcadik éve rendezett előadásoknak.

— Mindig egy színdarabot tanulunk meg — mondja a „civilben" napközis tanár. — Azt szeretnénk, ha a gyerekek szórakoztatnák a falusi embereket, akik különben nehezen jutnának el színházba. Mindig zenés mesét választunk, s nem szégyelljük a romantikát a felnőtteknek szóló előadásainkon sem. A Kristályvirágot a televízióban hallottam, megtetszett. Felkutattam íróját, Fésűs Évában nem csupán a gyerekek világát értő emberre, hanem barátra is leltünk. A rendezőnk, Rapcsányi Ágota pedig — a feleségem.

A győztes péklegény

Tíz óra múlt öt perccel.

Nincs gongszó, a nézőtér mégis csendes. Megszólal a zene, felgördül a függöny, a színen megjelenik a királyi család. Két és fél órára a teremben átveszi a hatalmat az önfeledt játék. A színpadon szereplőknél nem érezni erőlködést. A királyi család — óvodás sarjától a gimnazista főhősnőig — felszabadultan játszik. Meglepően jó beszédtechnikájuk, énektudásuk, mozgásuk feledteti a kevésbé gördülékeny pillanatokat. A szusszanásnyi szünetekben a nézők megtárgyalják a tökkirály, a piros király és a makk király fiainak esélyeit, a zöld királylány kezéért folyó versengésben. Nem is meséről lenne szó, ha királyfiak nyernék az üveghegymászó versenyt. Mosolyfakasztó furfangok közepette az egyszerű péklegény, Kis Pék Márton hozza le a csúcsról a kristályvirágot, és így elnyerheti titkos szerelme kezét.

Elmúlt fél egy.

Más vasárnapokon ilyenkorra már a kutyák is eltüntették az ebéd maradékát. Az idővel most senki sem törődik. A pattogó ritmusú refrént egyszer, kétszer... hatszor énekelteti el a közönség, vastaps kísérettel. Kicsik és nagyok, falubeliek és tanyaiak, gyerekek és szülők „igazi" színházban ünnepelnek negyven gyerekszínészt. Mégsem a színpadról integető gyerekek a legboldogabbak, hanem az írónő, Fésűs Éva.

— Nem azért örülök ennek az előadásnak, mert én írtam a darabot. Amióta csak ismerem ezt a lelkes társulatot, mindig eljöttem előadásukra. Tázláron az egész falu ünnepe a színjátszó szakkör előadása.

Este újra felgördül a függöny.

A mesefigurák most a felnőttekhez szólnak. Él a színpad, lüktet a terem. A végén nemcsak a közönségtől búcsúzik a társulat, hanem egymástól, a szerepektől, a színházuktól is. Igaz, csupán egyetlen esztendőre: pedig...

...pedig hasonló előadásra szükség lenne másutt, máskor is, csakhogy maga a jelmezkölcsönzés több mint négyezer forint előadásonként. Bonyolult a rakománnyi színpadi kellék mozgatása, nem is beszélve a negyvenfős társulat, a zenekar szervezéséről. Úgy gondoljuk, nem is a tázláriaknak kellene további tájoló előadásra járniuk. Példájuk lehetne követendő.

Kép és szöveg:
Koncz Dezső

MIKROFONNAL...

Állami Ifjúsági Díjat kapott. Gratulálunk Vajek Róbertnek, a Magyar Rádió riporterének, aki huszonnyolc évvel ezelőtt állt először a gyermekműsorok mikrofonja elé.

Vajek Róbert a gyerekek között végzett munkát nem egyszerűen tanult mesterségnek, hanem szívből jövő hivatásnak tekinti. Életelemnek. Tudom róla, hogy a kedvenc gyerektípusa a talpraesett, élelmes, leleményes, bátor, kíváncsi — amolyan minden lében kanál gyerek, mégis hányszor megcsodáltam, ahogy pillanatok alatt szóra bírta a húzódozót, a szűkszavút, a sírást, a félőt . . .! Szebben példázni — mint ahogy ő teszi — sohasem láttam még, hogy „Te gyerek! Te meg én — a felnőtt — egyenrangú emberek vagyunk ám a világban!" Ezért van varázsa az egyéniségének. Ahogy hallgatom őt, amint az életéről mesél, látom is — gyerekként. Talpraesett, kíváncsi, minden lében kanál, leleményes, élelmes ember . . .

— Nem volt könnyű az életünk, édesapám hadifogságban volt, édesanyámmal kettesben küszködtünk a megélhetésért. Emlékszem, ha megszólalt a sziréna jelezve, hogy jönnek a bombázók, én akárhol voltam, nem az óvóhelyre, hanem az anyukámhcz szaladtam. Hát nem a legjobb óvóhely?

Rikkancsként is dolgoztam. Hajnalban már ott álltam az újságelosztónál és kínáltam az utcán a lapokat. Sietnem kellett, mert ha kinyitottak az újságstandosok, engem kíméletlenül elzavartak . . . Cserkész voltam. Az úttörők közé úgy kerültem, hogy az elektromos műhelyben alakult egy úttörőcsapat a dolgozók gyerekeiből. A csapat a József Attila nevet viselte. Ott mindennap ebédet kaptam. A mai gyerekek el sem tudják képzelni, milyen kincs volt ez! Egy bizonyos Robi bácsi, aki ott dolgozott az üzemben, rendszeresen elvitt bennünket kirándulni. Mesélt József Attiláról, akinek verseit kezdtük tanulgatni. Hát ez volt a kezdet, az úttörőmozgalommal való első kapcsolat. Aztán érettségiztem, majd a pedagógiai főiskola magyar szakán tanultam. Megjelent ott egy stencil eljárással készült újság, az Ifjú Pedagógus. Ennek a lapnak egyszer csak a főszerkesztője lettem. Tizenkilenc évesen.

— Úgy tudom, hogy az első cikke a Pajtásban jelent meg.

— Az első nyomdai betűkkel készült cikkem igen. Egy pesti, Szemere utcai gyerekről írtam, aki valamilyen bajból kimentette a társát.

Amikor megszűnt a budapesti pedagógiai főiskola, ahol már tanársegéd volt, meghívták őt a Magyar Rádióba — munkatársnak.

— Olyan embert kerestek, aki szereti a gyerekeket. Én már akkor nagyon szerettem őket. Padisák Mihály adta először a kezembe a mikrofont. Ő az a Miska bácsi, aki vasárnap délelőttönként a rádióban kinyitja a levelesládáját. Azóta is a kezemben van a mikrofon.

Mennyi műsort készített a huszonnyolc év alatt! Kezdetben az „Úttörőhíradó"-t, a „Harsan a kürtszó"-t, jelenleg az MR 10—14-et szerkeszti. Más műsorai: Végig az országos kék jelzésen, A Dunai stafféta, a Tiszai stafféta, a Hej, regő rejtem, a Lánc, lánc, játéklánc, a Hajósinas kerestetik . . .

Ezek a címek nem egyszerűen csak műsorok, ezek sokféle helyszíni munkát, szervezést, mérgelődést és örömet takarnak. Utazást vízen, földön, föld alatt és levegőben . . .

— A Hajósinas kerestetik MAHART díjaként három gyerekkel egy hónapig utazhattam a Fekete-tengeren. És járhattunk sok városban, ahol kikötött a hajó. Csodás volt végighajózni a Kórinthoszi-csatornán, látni a piramisokat . . . Van egy édes sztorim. Az egyik gyerek felült a teve hátára, eléje tartottam a mikrofont, beszéljen, milyen ott fönt, a teveháton. Minden rendben volt, csak szerettem volna, ha a teve is megszólal. Milyen jó a tévéseknek, hogy láttathatják, ami van, nekem hanggal kellett bizonyítani! Csiklandoztam, simogattam a tevét, rángat-

tam a szőrét. Amikor végre elbődült, már olyan dühös volt, hogy alig tudtam megmenteni a mikrofont. Be akarta kapni a nagy sárga fogai közé...

Végeláthatatlanul tudna sztorikat, érdekes, izgalmas rádiós eseteket mesélni. A legutóbbit kérdezem.

— Kiskunmajsán vettük szalagra a Víkendbörzét. Azt kértük, hogy jöjjön a mikrofonunkhoz a legöregebb, legfiatalabb, legkövérebb, legsoványabb, szóval a legilyenebb, legolyanabb Sándor, József, Benedek. A legidősebb vendégünk a kilencvenegy éves Józsi bácsi volt, a legfiatalabb a tizenegy hónapos Jóska gyerek. Jött három testvér is: Sándor, József, Benedek. Nem hoztak zsákban meleget, hanem éppen trágyát kellett volna kihordaniuk a földekre, amikor meghallották, hogy esetleg rájuk is szükség lehet a rádióműsorban.

A riporter őrs Vajek Róbert vezetésével kezdte el működését jó húsz évvel ezelőtt. A pályaválasztási munkát is ő vállalta a gyerekműsorokban. Egy közvetlen kollégája valamikor a riporter őrs tagja volt, a rádió egyik főosztályvezetője egykor egy Vajek-vetélkedőn versenyzett. Ilyen az élet.

Vajek Róbert soha nem akart több, nagyobb lenni, mint a gyerekrádió riportere, és ettől lett több és nagyobb! A gyerekvilág szívbéli szolgálója.

— Egyszer a fiammal meg a lányommal virágért mentünk a piacra, pedagógusnap volt, friss virágot akartunk venni a tanároknak. Latolgattuk, hogy melyiket vegyük, egyszer csak megszólalt a virágárus: „De ismerős a hangja, nem maga az, aki a rádióban gyerekekkel foglalkozik?... Igen?... Fogadja el ezt a három szál rózsát! Pedagógusnap van...” És a tekintetében minden gyerek pillantása benne volt, akivel valaha is barátságot kötöttem.

Az autó a hobbija, azt latolgatja, nem kellene-e elvégeznie egy autószerelői tanfolyamot. Szeret keresztrejtvényt fejteni de nem küldi sehova a megfejtést. Őrzi a rádiós hangszalagokat, hírességek hangja van rajtuk. Egyszer majd megírja rádiós múltja történetét.

Majd egyszer! Most nincs rá idő. Új feladatokra készül. A dániai LEGOLAND-ba megy riportútra, aztán nyáron ezer kilométert tesz meg a Dnyeperen... De hogy ne menjünk ilyen messzi időkbe, három nap múlva, vasárnap a Kossuth Rádióban tíz óra három perckor hallhatjuk őt A barátság postája című műsorban. Természetesen megint gyerekek körében.

Elválaszthatatlanok.

Szigeti Piroska

Hosszadalmas munka előzi meg, amíg versenyre kerül sor

Szegény ló, milyen nehéz ez a cucc! És még én is...

GYIA!...

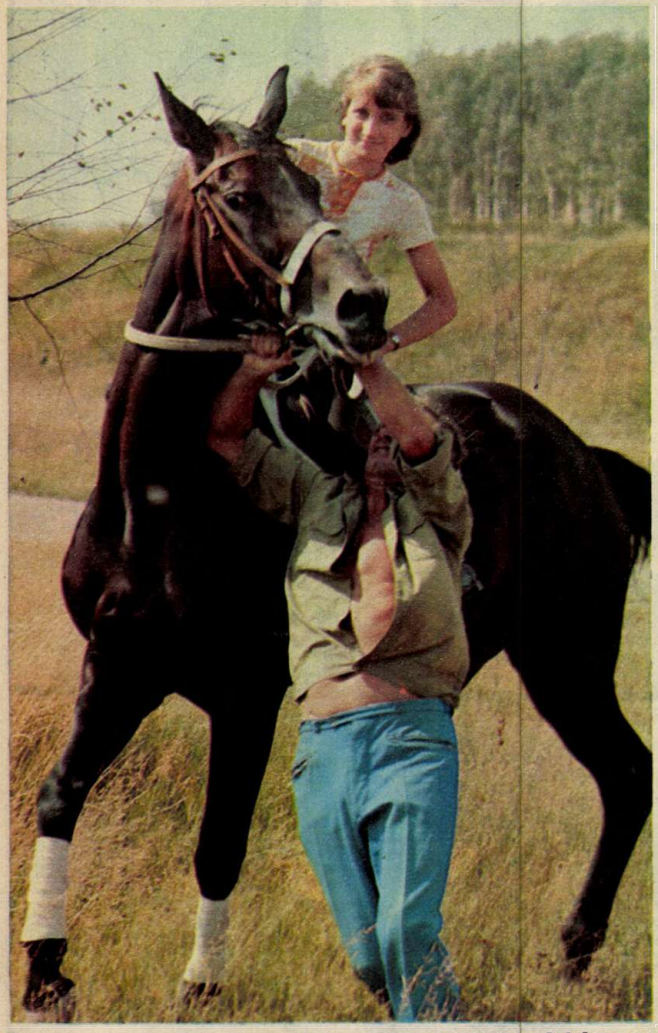

A hátamon vagy már? Ne félj!

Táltos az én lovam! Repülünk...

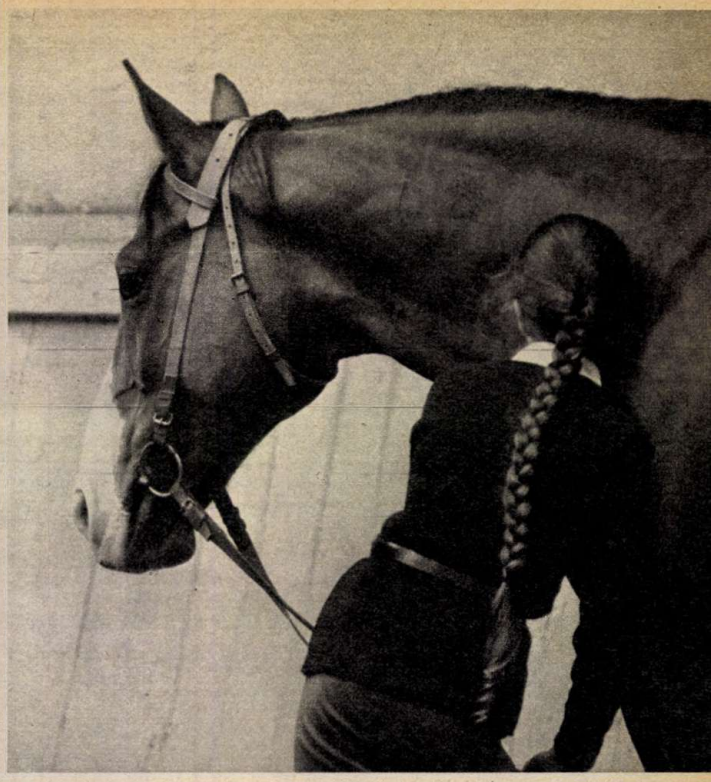

Megfigyeltétek-e már, hogy melyik állatot rajzoljuk le a leggyakrabban? A lovat. Vöröseket, sárgákat, kékeket, táltos lovakat és szárnyas paripákat, néha olyanokat, amelyek csak a fantáziánkban léteznek. Nincs emberfia, aki gyermekkorában ne ült volna hetykén a hintalovan vagy ne száguldozott volna cowboyként az udvaron. Sokan emlékeznek szívesen arra, hogy az állatkertben ültek a póniló hátán, nemcsak megfogható volt a ló, hanem a tenyérben tartott finom csemegékkel etetni is lehetett.

Még érdekesebbé válik a lovakkal való ismerkedés, amikor már nem játékról, hanem valódi sportról van szó. A nyeregbe ülés csodálatos lehetőség, próbára tehető az ügyesség, bátorság...

A bitcei lovasiskola, ahol annak idején a moszkvai olimpiai játékok is zajlottak, most a fővárosiak szolgálatában áll. Befizetik az egy rubelt, és hatvan percig kedvtelésüknek vagy egészségük érdekében, esetleg csak a divatnak hódolva lovagolnak.

Ha körbenézünk, azt látjuk, sok olyan gyerek van itt, aki képes arra, hogy éveken keresztül olykor egész napot is eltöltsön a lovasiskolában; felnyergelik a lovakat, csutakolják és abrakoltatják. Ez pedig alapos kitartásról tanúskodik. Lóra ülni csak 12 éves kortól lehet.

— *Nemcsak arra vannak figyelemmel, hogy a gyerek elérte-e a megfelelő kort, beleegyeztek-e az edzések látogatásába a szülők, hanem azt is megnézik, hogy a gyerek kedveli-e a foglalkozásokat* — mondja Natalja Dokucsajeva, edző. — *Emlékszem egy esetre. Járt hozzánk egy édesapa hétéves, betegeskedő kisfiával. Egy alkalommal a gyerek beszaladt a manézsba, egyenesen a felnyergelt lóhoz. Az egyik edző tréfásan megjegyezte: „Ha felmászol rá, lovagolhatsz." A legény, mintha csak fára mászna, felkapaszkodott a ló lábán, és belehuppant a nyeregbe. Fél esztendő múlva felvettük őt az iskolába. Amint látja, nincsen szabály kivétel nélkül.*

A Bitcében működő iskola egyike a Szovjetunióban található 1200 lovasiskolának. A lovas sportklubokban huszonötezer ember hódolhat szenvedélyének, a lovaglásnak. A csak gyerekeket foglalkoztató speciális lovasiskolák száma több mint száz. Ezeken a helyeken augusztusban, a tanulmányi év kezdete előtt felvételiznek a 12—15 éves lányok és fiúk. Itt díjtalan az oktatás, az edzők fizetését, az istálló fenntartási költségeit valamelyik sportklub fedezi.

Emellett még számtalan helyen lovagolhatnak a felnőttek és a gyerekek. Vannak csapatok a nagy lótenyésztő iskolák felügyelete alatt, a jelentősebb mezőgazdasági szövetkezetekben, illetve az állami lótenyésztő gazdaságokban is.

Úgy tűnik, hogy ez a sport újból divattá vált — és milyen jó, hogy ez így van —, hiszen az „egy lóerős" négylábúakkal való barátságunk hasznosságát senkinek sem kell bizonyítanunk.

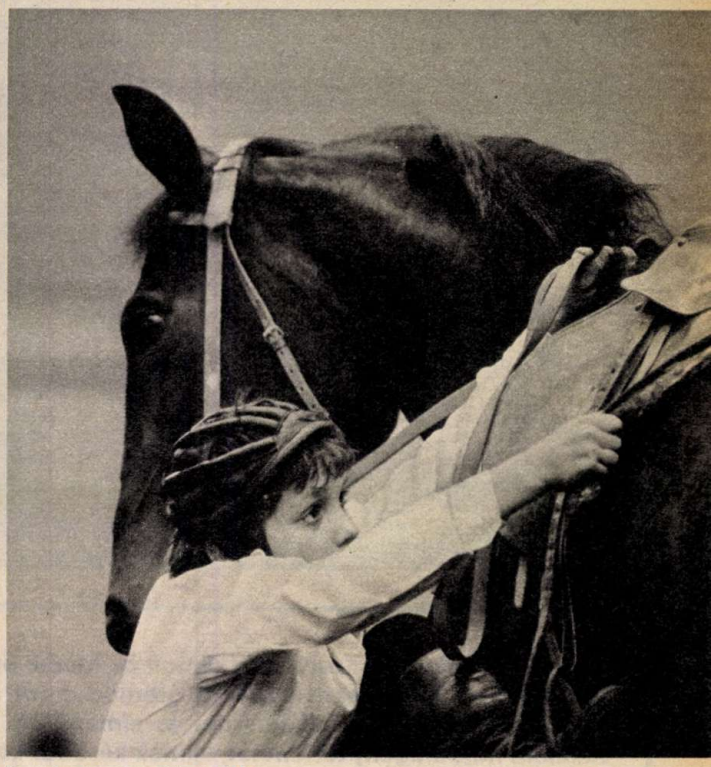

Igazán leguggolhatnál! Legalább akkor, amikor versenyre indulunk

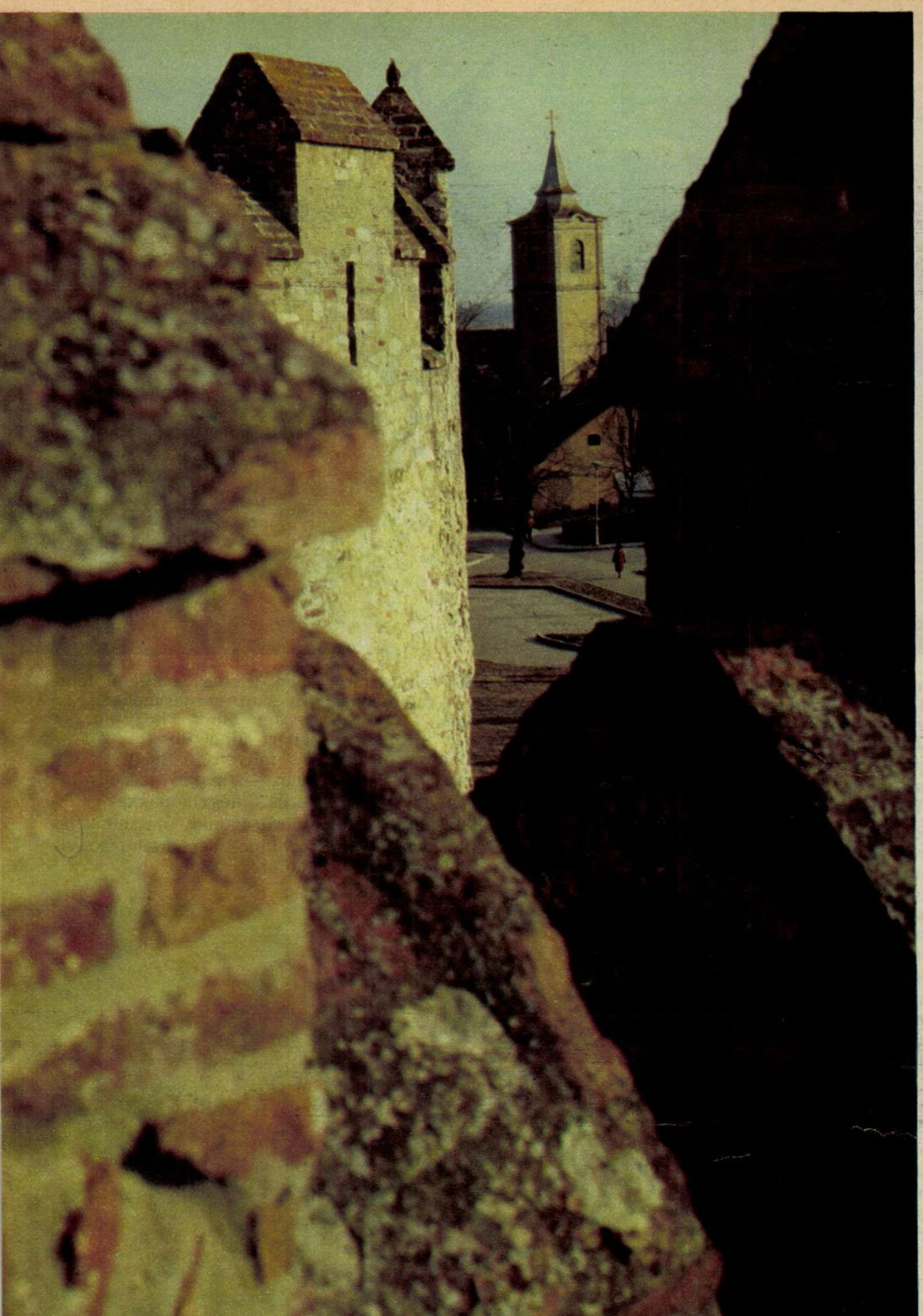

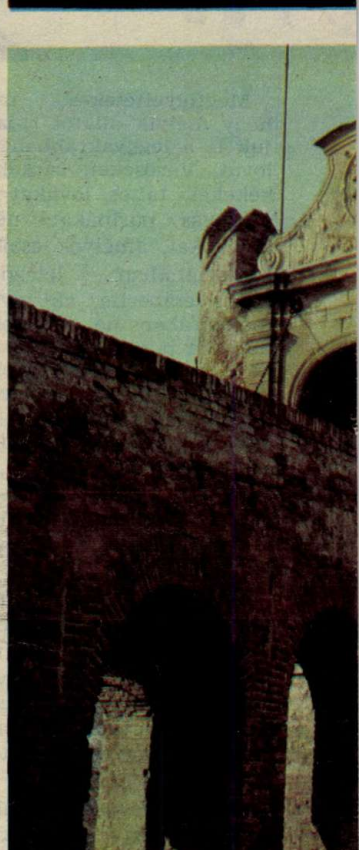

E sorokat Kolompár Karcsinak, annak az ötödik osztályos siklósi fiúnak ajánlom, aki iskolába menet naponta áthalad a vár udvarán. Az ő kíváncsisága ösztönzött arra, hogy felkutassam és elmondjam a faltörő hadműveletet, egy vakmerő hajdúlegény történetét, akinek későbbi kalandjait A Tenkes kapitánya című filmből és regényből ismerte meg az ország. A történetet most is folytatásokban hallhatod a rádióban.

BUGA ISME

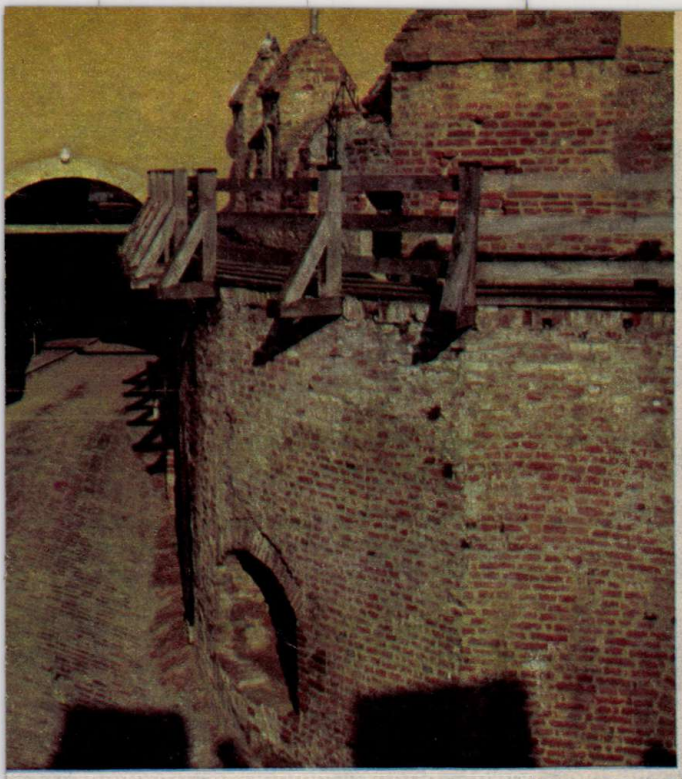

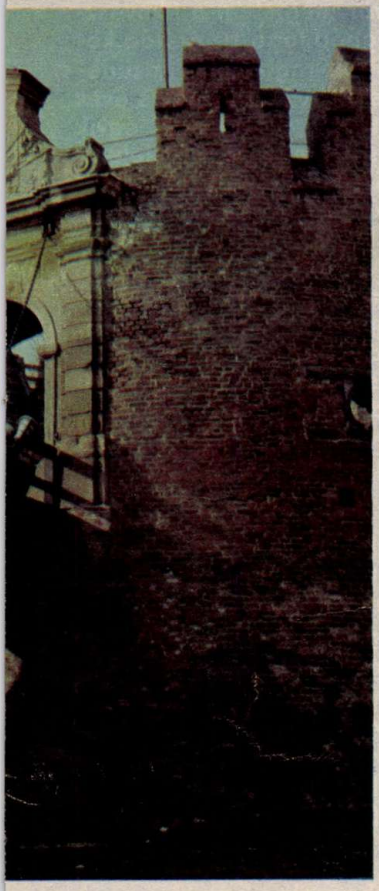

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

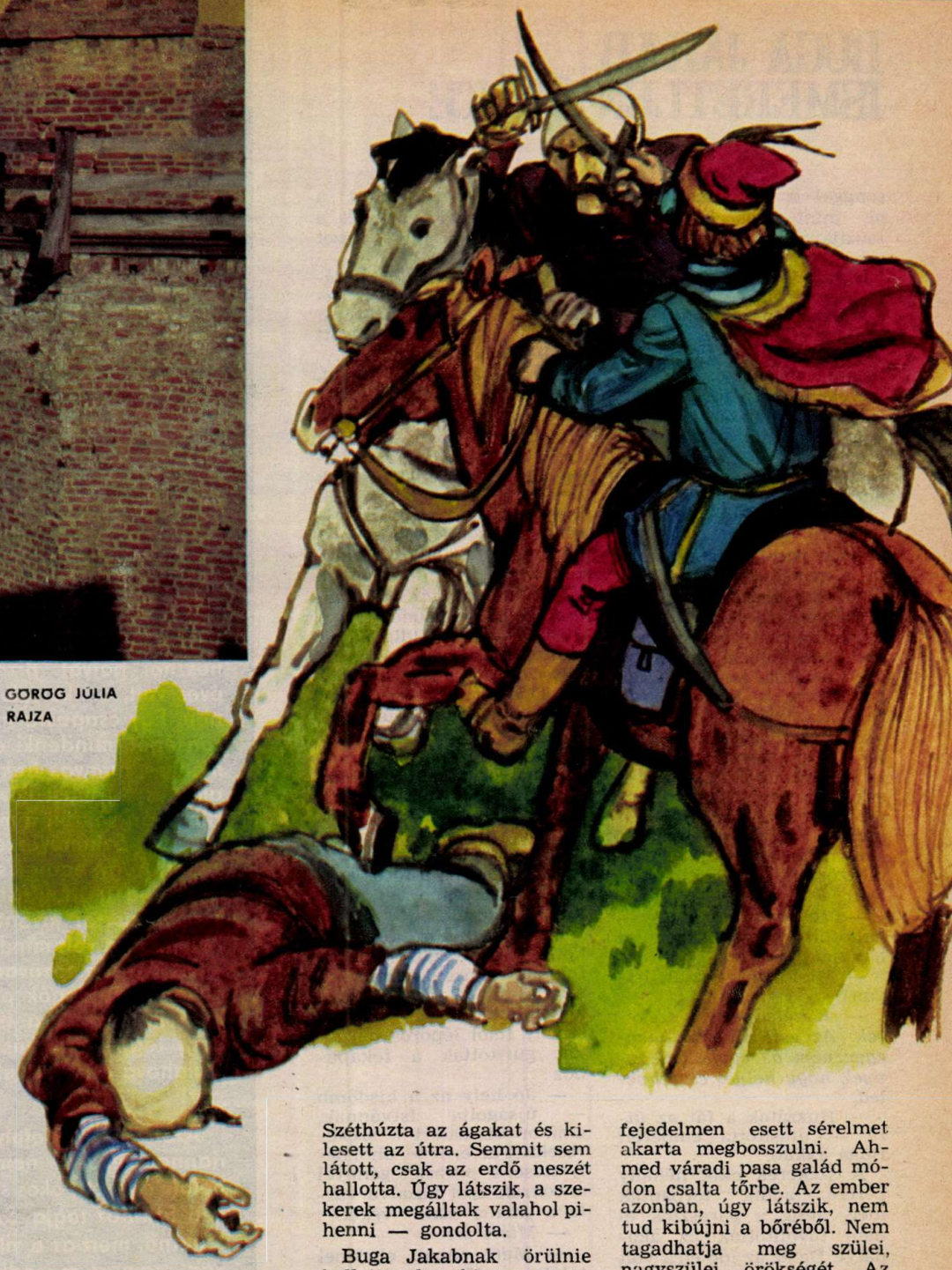

JAKAB RETLEN ÉLETE

Széthúzta az ágakat és kilesett az útra. Semmit sem látott, csak az erdő neszét hallotta. Úgy látszik, a szekerek megálltak valahol pihenni — gondolta.

Buga Jakabnak örülnie kellett volna, hiszen csapatával Bécs és Buda felszabadítása után Siklósig kergette a törököket, és most a vár bevételére készült. Mégis rossz volt a hangulata. Lehet, hogy álruhája, a piszkos és rongyos gúnya miatt, de az is lehet, hogy most ért el a tudatáig, hogy ő, kuruc hadnagy létére, a németek oldalán harcol. Csakhogy amikor beállt Bádeni Lajos őrgróf seregébe, a vezérén, Thököly fejedelmen esett sérelmet akarta megbosszulni. Ahmed váradi pasa galád módon csalta tőrbe. Az ember azonban, úgy látszik, nem tud kibújni a bőréből. Nem tagadhatja meg szülei, nagyszülei örökségét. Az öregapja jellemét, aki böszörményi hajdúkapitány volt, akkor bújdosott ki Erdélybe, amikor a Hajdúságot megszállták a császáriak. Szinte gyerekként lett ő is bújdosó. Gyerekként fogott fegyvert a kurucok oldalán, akik győzelmes csatákat vívtak a Felvidéken. Hadnaggyá Thököly „ütötte". Az iglódi csata előtt találkozott vele.

— Kend szava parancsol a körülötte levő vitézeknek. Láttam már verekedni, érti a módját — mondta.

„Hát, ha a hadnagyság verekedésen múlik, akkor én a legjobbak közé kerülök" — gondolta. Egy do-

BUGA JAKAB ISMERETLEN ÉLETE

ronggal is úgy tudott vívni, mint más a villogó kardjával. Karikás ostorral könnyedén csapott le bárkit a lováról. Értett az íj készítéséhez, a pisztoly, a puska forgatásához, és tudta a módját a szóforgatásnak is. Pillanatok alatt belopta magát az emberek szívébe. Még a törökök között is voltak hívei. Azt, hogy Váradnál életben maradt, egy magyarul tudó török katonának köszönheti.

— *Kapj lóra és menj! Thököly fejedelmet elfogatta a pasa. Túsznak szánja a német császárral történő tárgyalásához* — súgta figyelmeztetőül.

Mintha csak a török szavait igazolnák, a pasa testőrei oldalba kapták Buga Jakabékat, s hogy sorsuk felől ne legyen kétségük, lecsapták az egyik vitéz fejét. Ő ép bőrrel menekült ki a gyűrűből. Ép bőrrel esküdött fel Lipót őfelsége, vagyis a törökök ellen indulók zászlajára...

Kihúzta a kardját, mert megzörrent mögötte az avar.

— *Itt vagy, Jakab?* — hallotta helyettesének a hangját.

— Mi jó hírt hoztál, István?

— *Közelednek a szekerek. Az este sikerült megegyeznem az egyik legénnyel, hogy helyet cserél veled.*

— Húzzátok a fát az útra — utasította embereit Buga Jakab.

A szekerek csak néhány percre, addig torpantak meg, amíg a parasztok el nem távolították az akadályt. De ez az idő elég volt ahhoz, hogy Buga Jakab felüljön a szekérre.

Az az igazság, hogy amikor Bádeni Lajos őrgróf magához hívatta, mert tudomására jutott, hogy Buga ismerős a környéken, könnyen kiszimatolhatja a törökök erejét, ő arra gondolt, hogy a foglyok közül hallgat ki néhányat, hiszen egy kicsit már törökül is tudott. De amikor meghallotta, hogy adót szállító szekérkaraván tart Siklós felé, jobbnak látta, ha maga megy az ellenség tűzfészkébe. Siklós egy nagy titok volt mindenki számára, 143 évig tartotta megszállva a török. Még megközelíteni sem merte senki. Zrínyi Miklós 1566-ban a vármezőn győzelmet aratott a szultán seregei felett, de a várra ő sem mert kezet emelni.

— *A falai szétlőhetetlenek* — mondták a környékbeliek, amikor az őrgróf tüzérei a kisdomb mögött felállították az ágyúkat...

A bejutás simán ment. De amikor felhúzták mögöttük a vizesárok hídját, elszorult a szíve. „Itt a vég!" — gondolta, mert állig felfegyverzett törökök vették körül, s közöttük megpillantotta régi ismerősét is. A török többször is körülkerülte, alaposan megbámulta.

— *Valahol már találkoztam veled* — mondta.

Buga Jakab földig hajolt előtte, mert attól félt, ha megszólal, elárulja a hangja. Odajött egy korbácsos is. Végigvágott Bugán.

— *Ne hajlongj, dolgozz!* — kiáltott rá.

Bugának sajgott a háta az ütéstől, de még örült is a „közjátéknak". Tudta, hogy valami rettenetes nagy veszélytől menekült meg. Hiszen ha a török azonosítja, börtönbe vetik, halálra kínozzák.

Kettesével hordta a zsákot. Közben árgus szemmel figyelte a várbeliek minden mozdulatát. Azokat a törököket, akik az északi szárny felől lőporos hordókat gurítottak a főkapuhoz...

— Jó hely az a kisdomb — újságolta Istvánnak, amikor visszatért a szekeresekkel az erdőbe, ahol helyettese a parasztlegénnyel a bokrok közt hasalva várta a „néma csata" végét.

— *Miért jó?*

— Mert onnan el lehet találni a lőporraktárt. Ha kapok egy ágyút, olyan lyukat ütök a vár falán, hogy egy egész lovascsapat besétálhat rajta.

A táborba visszaérve, jelentkezett a tüzéreknél. Hogy végül is a hatnapos csatában ki találta el a lőporraktárt, azt nehéz lett volna megállapítani. De a faltörő hadművelet gondolata Buga Jakabé volt. Ő verekedte át magát az üregen elsőnek. A bosszú is sietette, meg az a szent elhatározás, hogy egy zsoldos helyett ő, a hazájáért harcoló kuruc tűzze fel a győzelmi zászlót a vár fokára.

Úgy érezte, hogy ezzel öregapja emlékének is tartozik.

Faragó György

KEDVES ISMERŐS

MARI-ANNA

Az első magyar színtársulat drámai színésznője Moór Anna volt. (1773-ban született és 1841-ben halt meg.) A megindítóan bűbájos, „feledhetetlen Nání" (Kazinczy Ferenc nevezte így) minden drámai főszerepet eljátszott. Ő alakította Magyarországon először Shakespeare halhatatlan tragédiájában Júliát.

Kérdezhetnéd, mit akarok én a hajdani színésznővel! Miért idézem az emlékét? Egyszerű. Az első magyar drámai színésznő nevébe illeszd be a Mari szócskát, s nyomban megjelenik előtted az, aki a bűbájos „Nání" örökét folytatja: Moór Marianna. Nem pusztán névrokonságról van szó, napjaink népszerű színésznője Moór Anna vér szerinti leszármazottja.

Nyolcadik osztályos korában kezdte el a színésznői pályát. Bizony, mindössze tizennégy éves volt, amikor először megjelent a filmvásznon. Egy csapásra meghódította az ország közönségét, mindenki el volt ragadtatva a tüneményes, hamvas bakfistól. A középiskolás évek alatt is egymást követték a forgatások, egyik film után készült a másik. Érettségi után jelentkezett a Színművészeti Főiskolára. Eszébe sem jutott, hogy eddigi sikerei révén esetleg megúszhatná a tanulást. Marianna tanulni akart. Nem filmsztár kívánt lenni, hanem színésznő. Pedig adva volt minden, ami egy fiatal lány fejét és szívét megzavarhatja. A rendezők filmezni hívták, a rajongók pedig levéláradattal ostromolták. Egyszer a postás azt javasolta neki, hogy tegyen a lakás ajtaja elé egy bőröndöt. Valahová csak el kell helyezni a levelek tömegét!

Azóta sok víz lefolyt a Dunán, de Moór Marianna szépsége nem fakult. Érett asszony lett belőle és érett, okos színésznő. 1969 óta a Nemzeti Színház tagja. Színháza akár az otthona is lehetne, mert az a világ, ami a színpadon kívül van, számára másodlagos. A magánélet csöndje, békéje is csak addig érdekes, amíg kipiheni magát benne. Moór Mariannának a szakmán kívül még egy valami, illetve valaki fontos, egy fiatalember, aki a Színház és Filmművészeti Főiskola operatőr tanszakán tanul, s aki történetesen a fia.

— Elszántságában hasonlít hozzám, mert mint ahogy én is kicsi koromtól kezdve színésznőnek készültem, ő is már apró ember korában eljegyezte magát az operatőrszakmával — mondta a színésznő mama, majd mosolyogva hozzátette: — Talán egyszer majd együtt dolgozunk, én a kamerák előtt, ő a kamerák mögött.

M. K.

Fotó: Szalay Béla

PAJTÁS

MOÓR MARIANNA

A SOK KRIMI NEM TESZ JÓT. Könnyen a tévé rabjaivá válhatnak a gyerekek – állítja dr. Halász László pszichológus felmérési adatai alapján – minthogy felnőtt korukig összességében több időt töltenek a készülék előtt, mint az iskolapadban. A hároméves gyerekek naponta általában 45 percet, az ötévesek két órát, a hat és tizenkét év közöttiek pedig 2,5–3 órát.

Nagyon, sőt, túl szívesen néznek krimit, jóllehet ez sok esetben nem kedvező hatású. Hiába állítják a gyermekek a krimi közben, hogy „nem félnek, csak izgulnak", a pszichológiai megfigyelések másra vallanak. A gyilkosságok körüli időpontokban például a gyerekek megmerevednek, kissé előredőlnek a széken, abbahagyják a körömrágást, szaporábban nyelnek és pislognak.

Ezek a jelek bizony olyan feszültségekre utalnak, amelyek hátrányosan befolyásolhatják az éjszakai nyugalmat, a koncentrálóképességet, a kiegyensúlyozottságot.

BIRKANYÍRÓ FEHÉRJE. Megmenekülhetnek a birkák a számukra igencsak kényelmetlen birkanyírástól, ha szélesebb körben is elterjed az ausztrál kutatók új, biokémiai módszere. Kikísérletezték egy olyan fehérjetermészetű anyagot, amely a bőr hámsejtjeire hatva „vedlésre" készteti a birkákat. A birka szőre, a gyapjú a szer beadása után egy héttel magától kihullik vagy kézzel könnyen kitéphető. Ezután egy héttel ismét megindul a szőrképződés. A „birkanyíró" fehérje teljesen ártalmatlan az állatra, s a húsának minőségét sem rontja.

AZ EMBER „SEGÍT". Naponta öt állatfaj pusztul ki a világon – közli elkeserítő becslését Berndt Heydemann professzor, a természeti környezetünkért jogosan aggódó ökológus. A földtörténeti korokban 30 ezer évenként halt ki a teljes állatvilág egy százaléka, de az emberi beavatkozások körülbelül háromezerszeresére gyorsították ezt a folyamatot. Jelenleg arra számíthatunk, hogy száz év alatt 150 ezer fajjal válik szegényebbé bolygónk állatvilága.

VÍZIERŐMŰ VILÁGREKORDOKKAL. A Szovjetunióban hat évvel ezelőtt kezdték meg a Szaján hegygerinc szűk völgyében a Jenyiszej folyót átszelő gigantikus létesítmény építését. A szűk, 500 méter magas hegyfalak keskeny mederbe terelik a folyó vizét. A 242 méter magas gátba tízmillió köbméter betont kellett beépíteni, annyit, amennyire a Szovjetunió két hatalmas vízierőművének, a bratszki és a krasznojarszki vízierőműnek a felépítéséhez összesen szükség volt. Ezért eltértek a hagyományos betonadagolási módok alkalmazásától. A műveletet pedig csaknem tökéletesen gépesítették, a munkák 90%-át emberi kéz érintése nélkül végzik, ami sajátos világrekordot jelent.

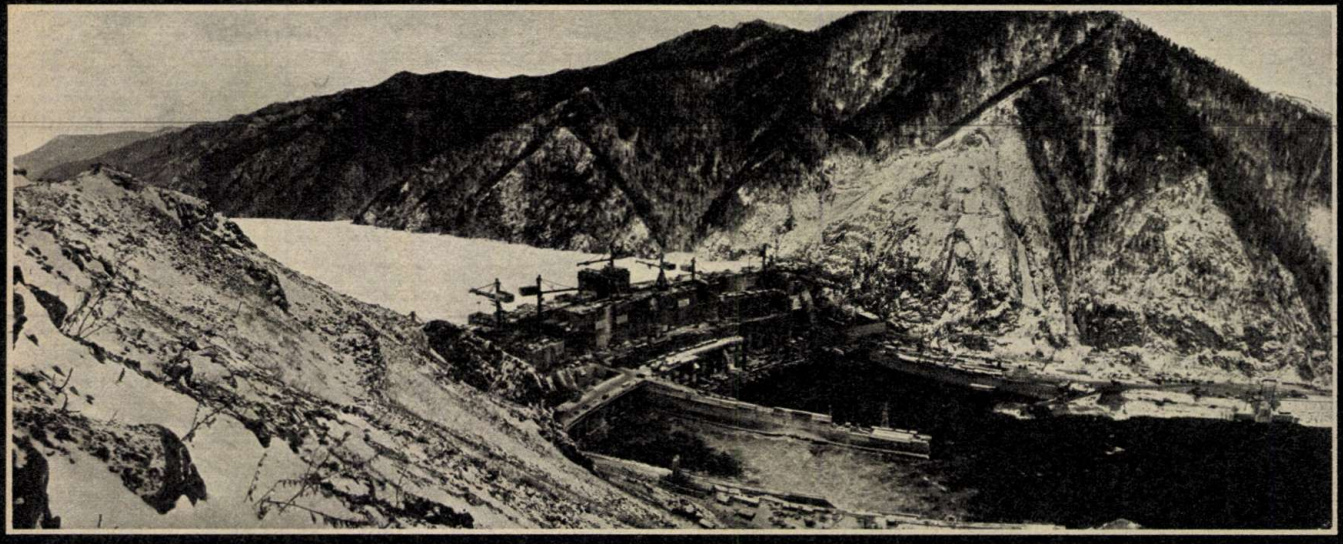

FÜRKÉSZŐ

ROVATVEZETŐ: MONTSIKÓ ÉVA

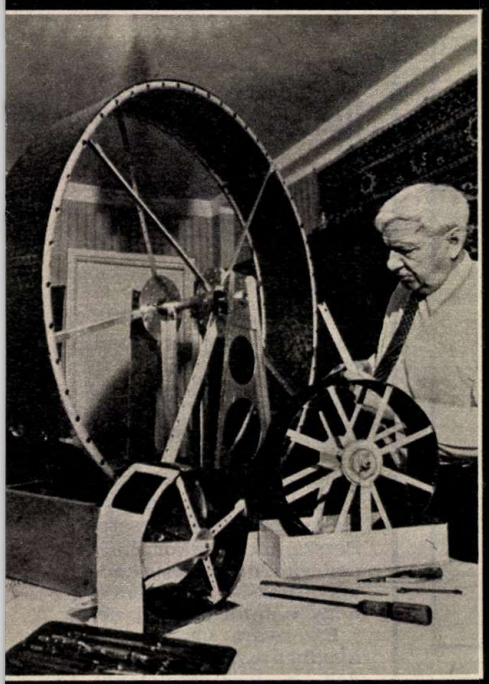

NAPENERGIÁVAL. Alekszander Presznyakov moszkvai feltaláló eredeti – napenergiát mechanikai energiává átalakító – mágneses hajtóművet dolgozott ki.

Ebben a hajtóműben, amelynek működése a szilárd testek fizikai törvényén alapszik, rendkívül gyorsan megy végbe a hő mozgássá történő energetikai átalakulása. A hajtómű rendszerében felmelegedés következtében kiegyensúlyozatlan mágneses erők keletkeznek, amelyek a motorját forgásra késztetik. Így a hajtóművet a Nap sugarai keltik életre.

Azok a tudósok és mérnökök, akiknek a hajtómű felkeltette az érdeklődését, segítenek a feltalálónak egy speciális „helioturbina" kifejlesztésében, amelynek rendeltetése a víz kutakból történő kiemelése az ország forró égövezeti részében.

A feltaláló véleménye szerint a naphajtómű alkalmas lesz közlekedési eszközök üzemeltetéséhez is. Lehet, hogy jön a helio-gépkocsi?

„BESZÉLŐ" TOJÁS. Már a tojásból való kibújás előtt két nappal beszélget a kiscsibe a kotlóssal – állapították meg amerikai biofizikusok, akik „végighallgatózták" a 21 napos költési időt. Hét különféle hangjelzést figyeltek meg kiszűrődni a tojásból, s ezek közül biztosan felismerték a megelégedettséget tükröző és a vészt jelző hangot. A kotlós-tyúk háromféle hanggal válaszol a tojásban levő kiscsirkének: megnyugtató, riasztó és táplálkozni hívó hanggal.

A tyúk és a tojás közötti társalgás a későbbi gyors alkalmazkodásra készíti fel a leendő kiscsirkét. Megfigyelték ugyanis, hogy a kotlóssal keltett tojásból kibújt csibék jobban alkalmazkodnak a környezethez, mint a keltetőgéppel keltettek.

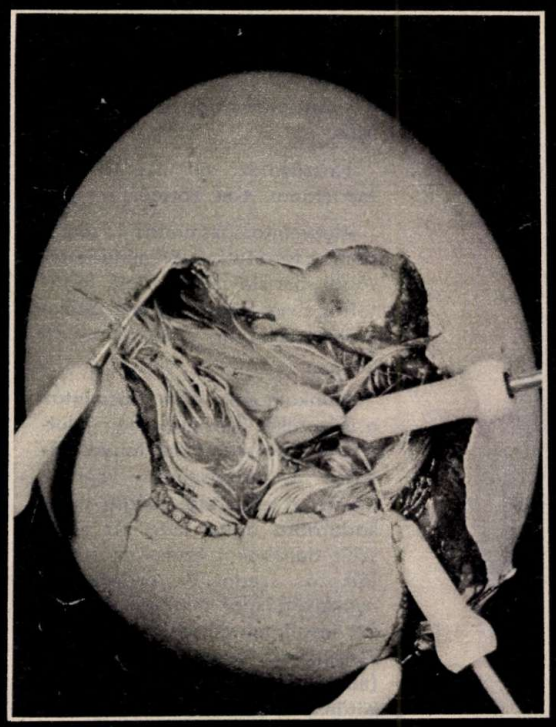

EZÜSTTEL takarékoskodhatnak a fényképészek, ha a szovjet kutatók újfajta filmjét használják. A csökkentett ezüsttartalmú filmmel még jobb minőségű fényképek készíthetők, mint a hagyományossal. Előhívás után a filmet egy különleges összetételű, réz és nikkel ionokat tartalmazó oldatba kell belehelyezni. Ezek a fémionok rárakódnak az eredeti ezüstszemcsékre, s élesen kirajzolódnak az exponált képen. Az újfajta film készítéséhez vékonyabb zselatinréteg is elegendő, ez szintén javítja a kép minőségét, mert a vékonyabb réteg kevésbé torzít.

A FOKHAGYMA nagyon egészséges táplálék. Már az ókori egyiptomiak is felismerték, hogy ellenállóvá teszi a szervezetet a különböző betegségekkel szemben. A modern kor mikrobiológusai pontosan ki is mutatták, hogy kifejezetten baktérium- és vírusölő hatása van. A legújabb kísérletek arra is rávilágítanak, hogy a növényvédelemben is felhasználható: hatásosan akadályozza a különböző levéltetű fajok szaporodását.

A vérnyomás szabályozásában is felfedezték már a szerepét az orvosok e sokoldalú növénynek. Együnk hát minél több fokhagymát – diktálná az ésszerű javaslat, s ennek csak egy akadálya van. Mit szólna környezetünk az állandó fokhagymaszaghoz?

STRANDPULÓVER

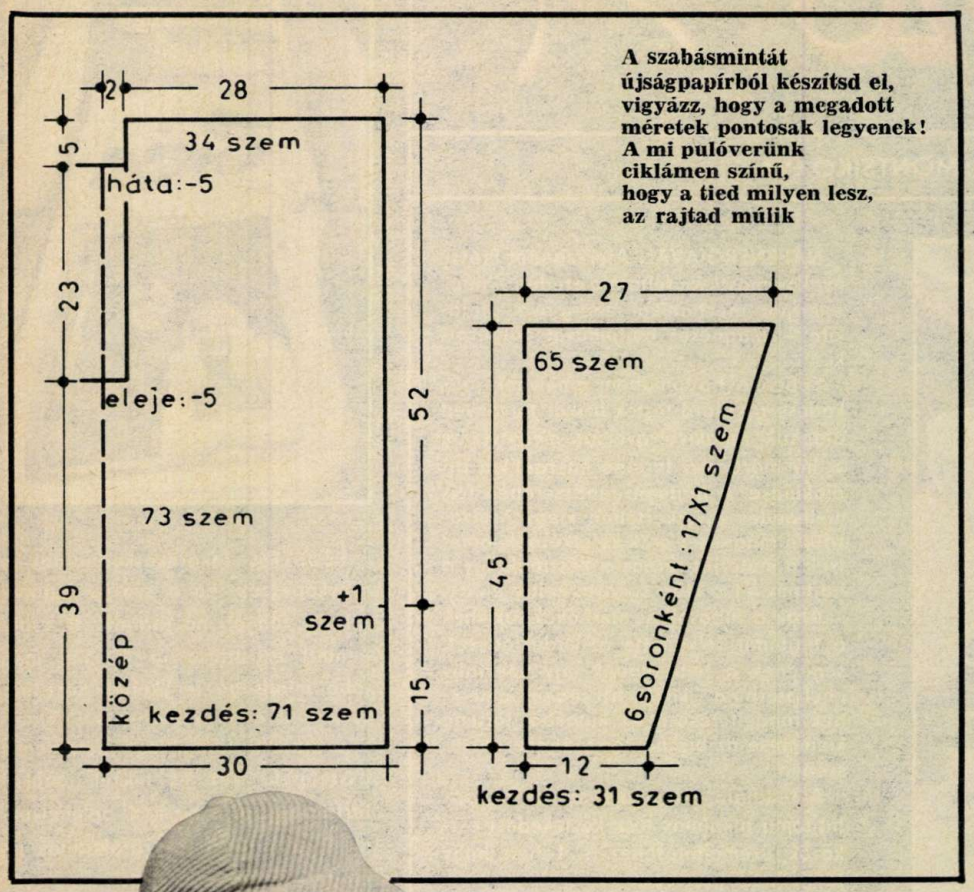

A szabásmintát újságpapírból készítsd el, vigyázz, hogy a megadott méretek pontosak legyenek! A mi pulóverünk ciklámen színű, hogy a tied milyen lesz, az rajtad múlik

A jó minőségű, nedvszívó fonalból kötött pulóver nemcsak utcai viseletre alkalmas, hanem tóparton, üdülésnél, vízből kilépve véd a szél, az időjárásváltozás ellen. A kicsit teltebb lányoknak is előnyös.

Hozzávalók: 60 dkg Földvár bukléfonal, 4-es kötőtű.

Alapminta: rizsminta: 1. sor: 1 sima, 1 fordított, 2. és minden további sor: simára fordított, fordítottra sima szemet kötünk. Szempróba: 12 szem × 20 sor = 10 cm.

Munkamenet: a szabásmintán a méreteket centiméterben jelöltük. A szemszámokat, fogyasztásokat a szabásminta vonalak mentén a teljes szélességre, munkadarabra adtuk meg. Az elkészült darabokat szem- és sortalálkozás szerint összevarrjuk. A nyakkivágásnál mindkét oldalon azonosan, minden szélszemre felszedünk egy szemet, lustakötéssel (mindkét oldalon sima szemeket kötünk) 5 sort kötünk. Végül a munka bal oldalán a szemeket egyenként lefogyasztjuk.

FONALFEJEK

A címlapon látható vidám fonalfejűek kezünk mozgatásával járnak, táncolnak. Figyeld csak a szájukat! Beszélni is tudnak, vagyis inkább tátogni, ezért kell hozzá a te hangod. Az a legszebb az egészben, hogy te magad készítheted el a fonalfejű társaságot. Persze, csak akkor, ha kedved van hozzá, és akad egy kis közösség, aki arra vár, hogy bábműsort adj nekik.

Bizonyára van a szekrényedben színes fonalmaradék, a legmegfelelőbb az Apolló vagy hasonló sima sodrású, középvastag fonal és 4-es, mindkét végén hegyes harisnyakötő tű (5 db). A fejtett fonalmaradékot is felhasználhatod, például a frizurához (így készül a divatos dauerolt haj). Címlapunkon kézre húzható, kötött kesztyűbábokat mutatunk be, de vastag, orránsarkán rossz, ezért használhatatlan zokniból is készülhetnek.

Munkamenet: a kesztyűrész alsó szélét világos fonalból, 36 szemre kezdjük (4×9), a szemeket 4 tűre elosztjuk, s egy sima, egy fordított patentmintával körbehaladva, 9 cm = 22 sort kötünk. A munkát testszínnel, körbehaladó sima szemű sorokkal folytatjuk. Az első sorban minden tűkezdésnél 1 szemet szaporítunk (40), 6 cm = 15 sort kötünk. Az eleje középrészen a későbbi szájnyílás kialakításához elütő színű fonallal 14 szemet simán kötünk. A szájnyílás jel felett, a 2. sorban mindkét oldalon szaporítunk 1